

DONDERDAG 30 NOVEMBER 2000

45e JAARGANG - Nr. 48 - 35Fr.

VLAAMS-NATIONAAL WEEKBLAD

De Vreeske ADW 26

Minister van Landsverdediging *André Flahaut* (PS) bevestigde in de Kamer van Volksvertegenwoordigers zijn voornemen om de 60/40 taalverhouding in het leger op te heffen en vreemdelingen te rekruteren voor het Belgisch leger. De minister vergeleek de huidige toestand met twee bussen met dezelfde bestemming. Een volle Waalse bus met veertig zitjes en een halfvolle Vlaamse bus met zestig zitjes. Dat de overblijvende Franstaligen niet op de halfvolle bus mogen klimmen noemde Flahaut 'oude Zuid-Afrikaanse toestanden'. Hierin werd hij gevolgd door Agalev'er *Peter Van Houtte*. Voor Van Houtte zou het omwille van 'intellectuele ernst' wel eens nuttig zijn om een debat te houden over de taalverhoudingen in het leger. VU&ID Kamerlid *Ferdie Willems* ziet de houding van 'ons Peterken' met lede ogen aan.

„Ik mag echter aannemen dat voor Agalev ook de transfers naar Wallonië en de taalpariteit binnen de regering kunnen besproken worden”, vergeleek Willems cynisch. Volgens hem is het voorstel van Flahaut in strijd met de geest van de legerhervorming. „De bedoeling was te komen tot een afgeslankt, gespecialiseerd leger met jongere strijdkrachten. Afvloeiing van oudere militairen en een verlaagde anciënniteit zou er voor moeten zorgen dat geldelijke middelen vrijkomen voor hogere lonen om jonge militairen aan te trekken en dit zonder dat er een budgetverhoging nodig is. Maar Flahaut gaat net de tegenovergestelde richting uit.

Hij wil meer jonge Waalse militairen aanwerven. Maar het teveel aan Franstalige soldaten slaat op niet-gevechtseenheden. Op die manier maakt hij van het betaald statuut van militair een veredelde 'Waalse werkloosheidspremie'. De ontleding door Kamerlid Willems klonk bitter. Hij pleit voor afslanking en betere lonen en voor een Vlaams gerichte rekrutering. De strijdmacht moet een vredesmacht worden met als kerntaken conflictpreventie en vredeshandhaving. De Landmacht moet een Nederlandstalige stafchef krijgen en een herlokalisatie van de kazernes moet op de agenda komen.

„Door de sluiting van de kazernes in Vlaanderen gingen 8.300 functies verloren. In Wallonië ging het om 300 banen. Vlaamse brigades werden naar Duitsland overgebracht met de nodige sociale gevolgen voor de betrokken militairen. En ook de verhuis van de kadettenschool van Lier was niet van die aard om Vlamingen warm te maken om het leger te vervoegen. Het aantal Vlaamse rekruten daalde in twee jaar tijd dan ook zienderogen.”

Ferdie Willems vraagt de minister met aandrang de taalverhoudingen binnen het leger ongevoelig te laten en waar nodig te herstellen. De denkpiste over het aantrekken van niet-Belgen moet men volgens Willems zo snel mogelijk verlaten.

(wvdb)

Nieuw geweld in Kosovà

Bart Staes volgt als verslaggever van de EP-commissie voor Begrotingscontrole inzake EU-steun aan het Balkangebied de ontwikkelingen in die roerige regio op de voet. Zo trok hij midden oktober naar Bosnië-Herzegovina en bracht hij een tweede werkbezoek aan Kosovà. Meer dan een jaar na de bevrijding maakte hij een balans op van de situatie en snoof er de sfeer in het vooruitzicht van de lokale verkiezingen van 28 oktober. Zijn indrukken en bevindingen schreef Staes neer in een levendig verslag, waaruit wij de markantste elementen samengevat hebben.

Lees blz. 6.

Een wreed toeval wil dat *Betty*, de meest besproken vrouw van het ogenblik, de echtgenote van een slager is, een beroep dat al even besproken is en ei zo na 'verdacht' klinkt. Het is natuurlijk niet onze bedoeling om het echtpaar uit Ingelmunster om deze toevalligheid te verduivelen, wij willen slechts wijzen op het wrede van het toeval. Dat een welgevormde dame een breed publiek (soms 1.600.000 kijkers) wekelang kan boeien louter en alleen om deze eigenschap stemt tot nadenken. In de gespecialiseerde pers gaat het daarbij niet

aanvaarden. Deze bedenkingen liggen ver van de politieke agenda's, zelfs partijprogramma's zijn niet scheutig om ze te behandelen, want niet wervend genoeg. De markt is vrij, dus moet er ook plaats voor dwaasheden als Big Brother zijn. Maar daarmee is de kous niet af. Want wat zal de volgende stap zijn in het veroveren van nog meer marktaandeel? Hoe ver zullen de programmamakers dan gaan om de concurrentie voor te blijven? Men moet dezelfde vragen stellen als het over de voedingsindustrie gaat, de vleessector in het bijzonder.

Gezonde voeding is een mensenrecht

over (het gebrek aan) inhoudelijke waarde van het programma maar over de grootte van het bereikte marktaandeel. In het geval van *Big Brother* tot 50% en bij de groep van 15 tot 34 jarigen zelfs tot 83% van het marktaandeel. Bijna tien weken op rij voert het bewuste programma de Top 20 van de kijkcijfers aan.

Met dezelfde zin voor marktaandeel wordt in de vleesindustrie gesproken. Vandaar onze vergelijking.

Dat mensen aanvaarden dat zij bedrogen worden, is hun goed recht. De wereld wil bedrogen worden, heet het. Maar is nog helemaal geen reden om het klakkeloos te

Ondanks het feit dat voederen met vlees en beendermeel tot gekke-koeienziekte kan leiden weigeren de landbouwministers van de EU-landen een totaalverbod uit te vaardigen. Zelfs wanneer voor runderen een algemeen verbod van kracht is, mag zo'n voer nog steeds aan pluimvee en varkens worden opgediend.

Zeer recent onderging Europa de kwalen van de dioxinekippen en van de varkenspest, de paniek was enorm en de financiële drama's navenant. Vandaag maakt onzekerheid over rundsvlees zich van Europa meester en toch blijft de sector doen alsof er geen vuiltje aan de lucht is.

Twee uitspraken die ons rillingen bezorgen. Iemand van de Duitse Boerenbond vraagt de overheid dat zijn leden mogen blijven voederen met vlees- en beendermeel tot de voorraad op is. Is dit niet misdadig? Dat dierenmeel gevaarlijk is speelt geen rol, belangrijk is dat het goedkoper is en meer winst oplevert.

En zo reageerde onze eigenste Boerenbond op de verplichting tot verbranding van kadavers en slachtafval, i.p.v. deze tot dierenmeel te verwerken: een diergelelijk verbod zou, als het niet op Europese schaal wordt toegepast, tot concurrentievervalsing leiden. De 7 miljard fr. verbrandingskosten kan de sector niet dragen, luidde het.

Oordeel zelf lezer wat het belangrijkste is. Het bedwingen van BSE en de daaruit komende ziekten of nog meer winst voor de vleesindustrie?

Beseft de sector niet dat nú het roer omgooien ook het belang van de producent en de slager dient? Nadat verleden week in Frankrijk de 112de gekke koe van het jaar werd ontdekt, kelderde de verkoop van rundsvlees onder het historisch dieptepunt, in Italië hetzelfde, Polen weigert alle vlees uit België en zijn buurlanden, enz... En toch blijft men kwalijk verder boeren!

In Frankrijk verscheen recent een boek dat de titel draagt 'La guerre alimentaire a commencé', het werd geschreven door *Dominique Bodin-Rodier*, een landbouw-

inspectrice. Het boek, dat bij ons weten nog niet in onze boekhandels ligt, opent als volgt: „De samenstelling van ons bord is rijk en uitbundig gevarieerd, maar maakt ons angstig. (...) Het is moeilijk om begrijpen dat onze voeding, net als deze van de dieren, het onmiddellijk resultaat is van internationaal politiek gekibbel tussen de grootmachten die elkaar zouden verslinden om deze geweldige markt te veroveren. Dit is de jungle van de voeding.” Mevrouw kan het weten, zij onderhandelde namens Frankrijk mee over internationale handel. Ze is gewonnen voor grootschaligheid en waarschuwt, als echte Française, haar land en Europa voor Amerikaanse dominantie, ze wil dat Frankrijk in Europa het voortouw neemt in grootschalige landbouw. Vanuit die stelling verdedigt ze ook genetisch gemanipuleerd voedsel en bekampt allen die zich terugplooien 'sur la mythe du paradis perdu'.

Ja, Big Brother loert overal. Tot in ons bord!

Wie naar gezonde voeding streeft loopt echt geen 'verloren paradijs' achterna, maar staat kritisch tegenover deze aangeprezen grootschaligheid en manipulaties, is voor waarachtigheid en kan niet aanvaarden dat voeding de inzet van een handelsoorlog is.

Want gezonde voeding is geen wapen maar een mensenrecht.

Maurits van Liedekerke

De Senaat hééft werk!

Er is een IQ-test voor embryo's ontworpen. Dat is een ethische kwestie waar wij zelf al lang over hebben nagedacht en waar wij niet onmiddellijk een oplossing voor vonden. Wij kennen geen ouders die niet van hun kinderen houden zoals ze zijn. Evenmin kennen we aanstaande ouders die expliciet een kind wensen waarvan met zekerheid

kan worden aangetoond dat het leer- en andere moeilijkheden zal hebben. En toch wringt er iets. Misschien is dit soort onderwerpen en de eraan verbonden keuzen op het kruispunt van wetenschap en maatschappij iets voor een groep wijze mensen. Misschien toch maar niet te snel pleiten voor het afschaffen van de Senaat ...

◆ DOORDEWEEKS ◆

Wie tussen het beluisteren van de Nederlandse accenten door ook nog eens het aantal **passanten** op de Antwerpse Meir wil tellen, hoeft dat niet meer: het zijn er wekelijks zo'n 230.000. De Brusselse Nieuwstraat moet het met 10.000 minder stellen.

Let goed op wie u binnenkort door uw schouw laat komen: nogal wat chocoladen **Sinterklaasfiguren** blijken immers - eens van hun wikkel ontdaan - ordinaire kerstmannen te zijn! Werk aan de winkel, Magda?

Ruim vier procent van de sterfgevallen wordt veroorzaakt door het toedienen van dodelijke **medicijnen**. Slechts in één op vier gevallen gebeurde dat op uitdrukkelijke vraag van de patiënt.

Verslaafde gevangenen zouden binnenkort ook moeten kunnen **afkicken** in gevangenschap. Het bericht trok onze aandacht omdat wij - onwetend als we zijn - het vanzelfsprekend vonden dat zo'n mogelijkheid al lang bestond ...

Alweer een organisatie die haar vooruitstrevendheid opsmukt met een **vrouw** aan het hoofd: Boerenbond. De hoogste functie van deze machtige organisatie is weggelegd voor een 33-jarige dame. Hooggeschoolde, Vlaamse, (relatief) jonge en heterosexuele mannen met werk: vergeet het jongens! Of word vrouw! Of doe mee aan Big Brother ...

Hoe het schijnt te kunnen, is niet in twee zinnen verklaarbaar. Dát de belastingbetaler wel eens zou kunnen **opdraaien** voor geklungel bij grote banken die kredieten verleenden aan L&H lijkt evenwel vast te staan.

Ondertussen bij Agalev: wil de laatste groene die niet **onder invloed** is eens klare taal spreken?

Aangezien alles wordt onderzocht én geïnterpreteerd is ook alles 'problematiserbaar'. Nieuwste ziekte in luxeland: **winkelverslaving**.

Ook zo benieuwd naar wat de schadelijke gevolgen van het eten van op grote schaal gekweekt **paardenvlees** zullen zijn?

Een 24-jarige Nederlandse jongedame heeft het **wereldrecord** 'Big Brother-kijken' verbroken. Tempora, mores ...

Gebrek aan waardering

„De discussie (omtrent onderwijs/red.) is een dovemansgesprek geworden, en dat is niet alleen een kwestie van centen. De uitspraak van VLD-voorzitter Karel De Gucht, dat leraars niet moeten zeuren omdat ze toch ook van de afschaffing van het kijk- en luistergeld kunnen genieten, gooide olie op het vuur. Het idee van minster-president Patrick Dewael, dat ze wel geen opslag, maar allemaal een computer kunnen krijgen, was net zo tergend. Het liberale topduo bevestigde de onderwijswereld daarmee in de overtuiging die het zwaarst op de maag ligt: een schrijnend gevoel van gebrek aan waardering.”

Hubert van Humbeek in Knack van 22 november 2000.

PESTVOGEL MAINGAIN

Het is niet de eerste keer dat wij **Olivier Maingain**, schepen van de stad Brussel en FDF-voorzitter, aanklagen omwille van zijn Fransdolle toeren. De man is er steeds op uit om de Vlamingen in Brussel het leven zuur te maken. Zo vindt Maingain het nodig er bij de verenigingen op aan te dringen om in hun aankondigingen bij voorkeur de Franse taal te gebruiken.

Zo schrijft Maingain: „De stad Brussel nodigt de organisatoren uit erop te letten om bij voorkeur de Franse taal te gebruiken in alle berichten, aankondigingen, publicaties van welke aard ook, inbegrepen die voor de publiciteit, voor en tijdens de manifestaties.”

Zo'n verzoek is niet alleen in strijd met de taalwet, maar is alles behalve hoffelijk tegenover een taal- en cultuurgroep van de meerculturele hoofdstad, een status waar de Franstaligen zo graag mee uitpakken. Als het maar geen Nederlands is, welteverstaan.

Waar Maingain zijn pesterijen blijft halen is een studie waard zijn, want de man is niet aan zijn proefstuk. Zo vroeg hij zeer recent nog *Pro Velo* om bij de fietsverhuur in het Terkamerenbos bij voorkeur het Frans te gebruiken.

Sven Gatz (VU&ID) wil reeds geruime tijd de minister-president van de hoofdstedelijke regering ondervragen over de wansmakelijke praktijken van Maingain. De stoelendans na de verkiezingen van 8 oktober jl. wil nu dat niet meer **Jacques Simonet** (PRL) diende te antwoorden maar diens partijgenoot **François-Xavier de Donnea** (PRL)

De oud-burgemeester van Brussel zat duidelijk verveeld met de vraag van Gatz want nu moest hij van leer trekken tegen zijn eigen schepen. En zoals te verwachten was, zette de Donnea Maingain uit de wind met de mooiste foefjes zoals alleen politici in het nauw ze kunnen bedenken. „Dit was geen verplichting, bovendien een maatregel met de bedoeling om te vermijden dat jongeren steeds meer Engels gaan gebruiken in hun aankondigingen.” Van Brusselse zwans gesproken! Omdat de Donnea beseftte dat hij aan het zeveren was, deelde hij Sven Gatz vlug mee dat hij wacht op het rapport van de *Vaste Commissie voor Taaltoezicht* waarbij dienaangaande een klacht werd neergelegd.

STRUISVOGELS IN...

Ondanks de verontrustende vaststellingen van het *Intergovernmental Panel on Climate Change*, is de klimaatconferentie in Den Haag er niet in geslaagd afdwingbare maatregelen uit te werken in de strijd tegen het broeikaseffect. Vooral onder druk van de Verenigde Staten dreigt het Kyoto-protocol dode letter te blijven. De Europese Unie moet volgens europarlementslid **Bart Staes** afstand nemen van deze struisvogelpolitiek en ervoor zorgen dat het protocol in werking kan treden, dan maar zonder Amerikaanse handtekening.

Indien de vijftien EU-lidstaten, Japan, Australië, Noorwegen, Zwitserland, de Centraal- en Oost-Europese landen, Rusland en Oekraïne het Kyoto-protocol ratificeren, wordt het tegen de klimaatconferentie van 2002 van kracht. De

twee formele voorwaarden voor de inwerkingtreding van het protocol zijn dan immers vervuld. De opgesomde landen zijn verantwoordelijk voor meer dan 55% van de broeikasgassen. En samen met de dertig landen die het protocol reeds onderschreven, wordt het minimum aantal ondertekenaars van 55 landen bereikt.

... DEN HAAG

De discussie over CO₂-reservoirs, zoals bossen, mag de aandacht niet afleiden van de voornaamste Kyoto-bekommernis: het terugdringen van de mondiale uitstoot van broeikasgassen tot het niveau van 1990. Het voorstel *Pronk* ging - ten onrechte - in op de Amerikaanse eisen en liet teveel ruimte voor het gebruik van CO₂-reservoirs. Hierdoor komt de basisopdracht van Kyoto in het gedrang. Bovendien bleek tijdens de opvolgingsconferenties van Buenos Aires, Bonn en Den Haag dat de verbintenissen niet worden nageleefd. Integendeel, tussen 1990 en 1997 steeg de mondiale CO₂-uitstoot met 7%.

De huidige aanpak van het CO₂-probleem biedt duidelijk geen soelaas voor het broeikaseffect. Bijkomende maatregelen dringen zich op om de stijging van de uitstoot drastisch om te buigen. In eerste instantie moet het gebruik van fossiele brandstoffen merkbaar worden teruggedrongen. De Europese CO₂-heffing en rationeel energieverbruik zijn daar goede middelen voor.

Maar ook de zoektocht naar milieuvriendelijke alternatieven als waterturbines, zonne-energie en windenergie dient opgevoerd te worden, evenals de wereldwijde strijd tegen ontbossing. Tevens moet ook duidelijk zijn dat kernenergie geen instrument vormt in de strijd tegen het broeikaseffect.

IN HET MEDISCH WEB

Gegevens verzamelen uit medische dossiers mag, maar dan onder zeer strikte voorwaarden die vermeld staan in een Koninklijk Besluit. Dat heeft minister van Justitie **Marc Verwilghen** geantwoord op een vraag van **Danny Pieters** (VU&ID) en **Peter Vanhoutte** (Agalev).

Het gaat daarbij om *Care-web*, een privé-initiatief om via een computernetwerk medische gegevens te verzamelen. Pieters en Vanhoutte vroegen de minister of dit niet strijdig is met 'de wet op de privacy'. „Wanneer een aantal firma's en uitgeverij gegevens verzamelen uit medische dossiers moet men zich de vraag stellen of dit geen schending is van de privacy, ook al is dit bedoeld voor medische doeleinden”, antwoordde Verwilghen.

Met **Sinterklaas** op ronde in **Antwerpen** ...

Waarde Heer Hoofdredacteur,

Vriend De Liedekerken, gij weet dat ik in mijn schrijfsels al wel eens durf lachen met uw Vrije Uniekelingen en haar vertegenwoordigers. Soms is dat terecht, soms ook niet. Maar één ding moet ook u zijn opgevallen: ik blijf wél schrijven. Omdat ik de indruk heb dat ik bij u mijn gedacht kwijt kan, omdat ik soms de indruk heb dat ze daar bij u tenminste nog een luisterend oor hebben.

Daar anderen potdoof zijn, kan blijken uit de dossiers Antwerpen en Vilvoorde. Men slaagt er daar maar niet in om overeen te

komen. Antwerpen eerst. Ge zoudt denken dat ze daar nu onder-tussen wel door hebben dat ze de stal moeten uitmesten. Neen dus. Er wordt gepalaverd over postjes, akkoorden die er geen zijn, ... Alsof het kleine kinderen zijn, een metafoor die in het geval van juffrouwke Coolsaet wel zeer tastbaar wordt. De boodschap van de kiezer in Antwerpen schijnt o.m. te zijn geweest dat er een schepen van Veiligheid moet komen. Mooi zo: dan kan extreem-rechts tenminste pas goed aantonen dat zo'n schepen het aantal (onopgeloste) criminele feiten echt niet zal doen dalen. Twee keer winst: een keer omdat zo'n post er 'onder druk' komt, een tweede keer omdat zoiets geen zoden aan de dijk zet ...

En dan is er Vilvoorde. Dat een man als Jean-Luc 'Mister Europe' Dehaene zijn tanden stuk moet bijten op dorpspolitiek pur sang is niet lachwekkend. Het is tragisch. Niet lang meer en hij wordt - op algemene aanvraag van bestuur en supporters - aan de kant gezet voor een nieuwe coach ...

Nu de najaarswind bij u weer wat is gaan liggen en de groenen helemaal aan het flippen zijn gegaan, bieden er zich kansen aan voor een gezonde VU die als enig wapen het gezonde verstand zal gebruiken.

Uw uitgeblutste,

De Gele Geeraerts

◆ DOORDEWEEKS ◆

De minister stelde echter dat dergelijke initiatieven toch kunnen, maar onder zeer strikte voorwaarden. De gegevens moeten anoniem worden opgeslagen en dus worden gecodeerd. Care-web mag dat niet zelf doen. Dat dient te gebeuren door een derde partij, die daarvoor wel eerst de toestemming moet vragen aan de betrokken patiënt. Die heeft namelijk het eigendomsrecht op zijn persoonlijke medische gegevens. Uitzonderingen kunnen enkel worden verleend door de privacy-commissie.

Via Verwilghen liet minister van Volksgezondheid Magda Aelvoet (Agalev) weten dat bij dergelijke initiatieven voor-eerst de privacy centraal moet staan, en niet de commerciële belangen van de farmaceutische industrie.

Danny Pieters stelde vast dat Care-web al een hele boel gegevens uit medische dossiers heeft verzameld zonder dat daarbij de toestemming van de betrokken patiënten werd gevraagd. Hij vroeg de minister dan ook om met het dossier naar de 'Commissie voor de persoonlijke levens-sfeer' te stappen.

DEMEDTSPRIJS VOOR STORME

Het was de 31ste keer dat de bijzonder kranige weduwe André Demedts de uit-reiking mocht voorzitten van de prijs die de naam van haar overleden man draagt, de schrijver André Demedts. Dit jaar ging de prijs naar professor Matthias Storme, de flamboyante ex-voorzitter van het OVV, het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen en nu voorzitter van het Verbond van Vlaamse Academië.

De Demedtsprijs, een initiatief van de Marnixring Kortrijk-Broel, wordt toege-kend aan een niet-politieke BV uit de Vlaamse beweging. De jurist Storme baande zich met soms gedurfde uitspra-ken en standpunten door de wat inge-dommelde Vlaamse beweging.

De laureaat werd dit keer niet bepaald goed gediend door de gastspreker, Erwin Truyens. Uitspraken over onder meer het noodzakelijk opruimen van het cordon sanitaire rond het Vlaams Blok en de 'Nederlanders' - onder verstaan de Vlamingen in Brussel - zorgden inderdaad voor flink wat wenkbrauwengefrons. Volgens Truyens leven in Brussel alleen maar Nederlanders, Nederlandsspreken-den en Franssprekenden met Belgische of Nederlandse nationaliteit „naast Walen en andere vreemdelingen zoals Marokka-nen en Turken...”

De laureaat hield zich opvallend ver weg van politieke uitspraken, hij was naar aan-leiding van deze prijs op zoek gegaan naar de verre oorsprong van zijn familiale West-Vlaamse wortels en was daarbij

opvallend dicht genaderd bij historische figuren die ook in de historische romans van Demedts een belangrijke rol spelen. Met luider stemme zorgde Walter Luyten er voor dat de talrijke aanwezigen onder wie VU-voorzitter Bourgeois het na afloop niet hielden bij één strofe van de Vlaamse Leeuw, het werden er twee met als toemaatje het Wilhelmus.

Belgisch kwis-vraagje in 2020:
"Hoeveel jaar na de eerste waar-schuwingen brak in België een BSE-schandaal uit?"

3

Agalev en VLD staan inzake het migrantenstemrecht lijnrecht tegenover elkaar. Beide partijen dreigen met een regeringscrisis indien niet aan hun wensen wordt voldaan. Daarmee wordt een tegengestelde visie over de inrichting van de maatschappij blootgelegd.

De confrontatie tussen Agalev en VLD

De Vlaamse groenen beginnen de tol van regeringsdeelname te betalen. Net zoals de Vlaams-nationalisten, moet de groene partij rekening houden met een gelijkgezinde beweging, in casu de groene beweging. Wanneer regeringsverantwoordelijkheid wordt opgenomen wordt de verhouding tussen partij en beweging problematisch en complex. Net zoals de niet-partijpolitieke Vlaamse beweging staat de groene bewe-ging op haar onafhankelijkheid en kritische ingesteldheid.

De groene beweging verleent Agalev almaar minder krediet. Die beweging concentreert zich voornamelijk op twee grote thema's: het milieu en het vreemdelingenbeleid. Dat vormt voor Jos Geysels van Agalev een handicap. In tegenstelling tot Ecolo kan Agalev haar traditionele achterban nauwelijks enthousiasmeren met sociale thema's. Bovendien verloopt de relatie tussen Agalev en het onderwijzend personeel niet echt gesmeerd, andermaal in tegenstelling tot Ecolo dat tijdens de Lambermont-onderhan-delingen resoluut opkwam voor de financiële belangen van het Franstalig onderwijs. Vandaar dat Geysels en de zijnen moeten scoren met zuiver ecologische thema's, met het vreemdelingenbeleid en eventueel met het drugsbeleid. De manier waarop Agalev-

senator Frans Lozie over een aangepast drugsbeleid communiceerde, was beneden alle peil. De Senator, die alle drugs wou lega-liseren, werd meteen door de partijtop teruggefloten, waardoor de geloofwaardig-hed van Agalev ter zake is aangetast. Er val-len bovendien nauwelijks winstpunten te noteren op het ecologisch terrein. Het mobiliteitsprobleem wordt in de marge aan-gepakt, zonder structurele hervormingen. De aangekondigde belastingshervorming bevat nauwelijks groene accenten. Federaal minister van Volksgezondheid Magda Aelvoet (Agalev) moet voortdurend de dui-men leggen voor minister van Sociale Zaken Frank Vandenbroucke (SP). Overigens weigert Agalev pertinent om de gezondheids-zorgen naar de deelstaten over te hevelen. Dat zou voor de groenen nochtans een uit-gelezen middel zijn om het gezondheidsbe-leid en het milieubeleid - hoofdzakelijk in Vlaamse handen - op elkaar af te stemmen. De inertie van Agalev verklaart waarom Jos Geysels met een regeringscrisis dreigt indien het gemeentelijk migrantenstemrecht niet wordt ingevoerd. Opgejaagd door de (Antwerpse) migrantengemeenschap bin-nen de partij begeeft de groene voorman zich op glad ijs. Zo gaat hij de harde con-frontatie aan met VLD-voorzitter Karel De

Gucht, die niet eens over het migranten-stemrecht wil praten. De Gucht beroept zich op het federale regeerakkoord waarin geen sprake is van het stemrecht. Overigens heb-ben de Vlaamse liberalen ter zake hun stand-punten geradicaliseerd. Voor de verkiezin-gen van 8 oktober jl. dacht De Gucht er eventueel aan het gemeentelijk migranten-stemrecht tijdens deze legislatuur toe te kennen, mits er tevens over de afschaffing van de opkomstplicht werd gepraat. Vandaag verwijzen de Vlaamse liberalen deze piste naar de prullenmand.

De confrontatie tussen Agalev en VLD reikt verder dan een discussie over het migran-tenstemrecht. Het gaat hier om fundamen-teel tegenstrijdige inzichten over de inrich-ting van de maatschappij. Onder het mom van een 'volkspartij' slaan de Vlaams libera-len een rechts-conservatieve en materialisti-sche richting in. Daarmee mikken ze op het kiezerskorps van CVP en Vlaams Blok. De Gucht begraaft de restanten van het 19de eeuwse ontvoogdende- en sociaal liberalis-me.

In die zin is de discussie over het gemeente-lijk migrantenstemrecht een lakmoesproef voor het voortbestaan van de paarse fede-rale regering. Alle Franstalige partijen kant-ten zich tegen de visie van de Vlaamse libe-ralen. Aan Vlaamse zijde staat VU&ID eerder op de lijn van Agalev. VU&ID-kamerlid Els Van Weert deed er daarom goed aan premier Verhofstadt over de kwestie te ondervra-gen. Verhofstadt verklaarde geen parlemen-tair debat over het onderwerp te beletten. Het is nu aan de groene partij om een realis-tisch voorstel ter zake te aanvaarden. Integratie kan niet zonder rechten en plich-ten, waaronder taalkennis. En de Franstalige partijen moeten ophouden de Brusselse migranten te beschouwen als een electoraal reservoir tegen de Vlamingen.

(evdc)

Op 16 december a.s. heeft u de kans om Vlaanderen mee(r) kleur te geven. Dan immers organiseert de VU een colloquium in het Vlaams parlement. Daarbij is de Kleurennota - waarin de Vlaamse regering heeft uitgenodigd om mee te denken - de leidraad. Deze nota werd samengesteld na gesprekken van de Vlaamse minister-president met 160 'betekenisvolle Vlamingen'. Vlaams parlements lid Brigitte

Grouwels wilde van Patrick Dewael graag vernemen welke criteria de Tongenaar heeft gehanteerd voor de selectie van deze 'betekenisvolle Vlamingen'. En of hij dan maar meteen - zoals dat in een democratie

gangbaar is - een idee wil geven van wie deze personen zijn. Zijn het immers niet 'hun' ideeën die 'onze' toekomst bepalen? Dewael gaf de namen niet vrij. Meer nog: het evenwichtig samengesteld kransje van dames en heren kreeg vooraf de uitdrukkelijke indicatie dat de gesprekken 'informeel' en 'vertrouwelijk' waren. De VU speelt het spel meer open. En oh ja: die 'betekenisvolle Vlamingen', dat bent u allen!

♦ WETSTRAAT ♦

Het klinkt niet vertrouwd in de oren maar meer en meer veroverd 'sociaal ouderschap' een plaats onder de nieuwe samenlevingsvormen. Een wettelijk kader dringt zich dan ook op.

Sociaal ouderschap

In onze maatschappij bestaan er diverse samenlevingsvormen. Het huwelijk is niet het enige verband waarbinnen kinderen worden opgevoed. Zo worden heel wat kinderen opgevoed door partners van hetzelfde geslacht of in een gezin waarin een van de ouders niet de biologische ouder van het kind is. Maar ondanks de sterk evoluerende maatschappij blijft er een kloof bestaan tussen een maatschappelijke realiteit en het wettelijk kader.

JURIDISCHE ERKENNING

Om deze kloof te dichten werkte VU&ID Kamerlid *Els Van Weert* een regeling voor het sociaal ouderschap uit. In het belang van het kind wordt op die manier de band van het kind met de feitelijke opvoeders of verzorgers juridisch erkend. Van Weert gaat in haar wetsvoorstel uit van twee belangrijke principes. „Het belang van het kind is prioritair. Door de juridische erkenning van de feitelijke relatie

kind-ouder ontstaan er verplichtingen van de andere partner ten aanzien van het kind, namelijk de onderhoudsplicht. Tevens ontstaat er meer stabiliteit door het toekennen van voogdij bij het overlijden van de biologische ouder. Daarnaast is er de gelijkheid van kansen en het opheffen van discriminaties tussen de verschillende samenlevingsvormen. De afstammingsregels en de verantwoordelijkheid van beide biologische ouders, ook na het beëindigen van hun huwelijk of relatie, blijven bestaan maar dit mag niet betekenen dat de ouders deze verantwoordelijkheid tegen hun uitdrukkelijke wil moeten blijven uitoefenen.” Daarom stelt Van Weert voor dat de jeugdrechter in het belang van het kind op verzoek van beiden of één van beiden het gezag aan een van beiden kan doen toekomen. Op die manier kan vervolgens iemand die geen afstammingsrelatie met het kind heeft, maar wel in de opvoeding en verzorging voorziet, mede belast worden met het ouderlijk gezag.

Indien het biologische ouderschap vaststaat ten opzichte van één ouder kan het gezamenlijk ouderschap toegekend worden indien beide partners gedurende één jaar samen ingestaan hebben voor de zorg van het kind. Indien de afstamming van beide biologische ouders vaststaat wil *Els Van Weert* een bijkomende voorwaarde inbouwen, namelijk drie jaar ouderlijk gezag in hoofde van één ouder. Op die manier wil Van Weert voorkomen dat men al te lichtvaardig gebruik zou maken van de mogelijkheid van gezamenlijk gezag. Met andere woorden, de relatie moet bestendig zijn. „Mijn voorstel geldt bovendien zowel voor ouderschap gebaseerd op een biologische band als op

ouderschap op basis van adoptie. In afwachting van een gelijke behandeling wat adoptie betreft is dit principe vooral voor koppels van éénzelfde geslacht belangrijk.”

GEZAMENLIJK GEZAG

Indien er een gegronde vrees bestaat dat bij inwilliging van het verzoek de belangen van het kind worden geschaad kan de jeugdrechter het verzoek afwijzen. Maar ook met de belangen van de andere ouder dient rekening gehouden te worden. Hij of zij kan zijn of haar mening omtrent het gezamenlijk gezag kenbaar maken. Maar bezwaar van zijn of haar kant hoeft niet noodzakelijk te leiden tot afwijzing van het verzoek. Dit gebeurt enkel indien de redenen die hij of zij aanhaalt aanleiding geven tot vrees voor verwaarlozing van de belangen van het kind. Van Weert bouwt in haar voorstel ook de mogelijkheid in om het verzoek tot gezamenlijk gezag te laten samengaan met een verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van het kind in de geslachtsnaam van de met het gezag belaste ouder. Het Kamerlid voorziet drie afwijzingsgronden, waaronder het bezwaar van een kind van twaalf jaar of ouder. Indien bij gezamenlijk gezag een van de partners overlijdt oefent de overblijvende partner van rechtswege het gezag uit. De rechtbank kan op verzoek van de overlevende ouder ook beslissen hem of haar alsnog met het gezag te belasten.

Els Van Weert: „Mijn wetsvoorstel biedt de mogelijkheid aan koppels van hetzelfde geslacht om samen gezag uit te oefenen over de kinderen die zij samen opvoeden. Zo wordt in mijn voorstel de mogelijkheid gecreëerd om binnen een lesbische relatie het gezag over de kinderen gezamenlijk te laten uitoefenen door de 'juridische moeder' en haar vrouwelijke partner. In Nederland bestaat al sinds 1998 een gelijkaardige regeling.”

(wvdb)

4

Geen staat in de staat

De VU-Kamerleden *Geert Bourgeois* en *Karel Van Hoorebeke* vragen hoogdringendheid voor een wetsvoorstel tot tijdelijke toekenning van de toezichtsbevoegdheden op de federale politie aan de nationaal magistraten.

Zowel de *Commissie-Dutroux* als het Octopusakkoord uitten de uitdrukkelijke verzuchting tot een democratische én een gerechtelijke controle op de eengemaakte politie, op beide niveaus (lokaal en federaal). In een democratische samenleving is het goed dat elke macht een tegenmacht krijgt.

Federaal werd geopteerd voor een parlementaire commissie 'politie'. Daar komt jammer genoeg niets van; blijft de gerechtelijke controle. Deze gerechtelijke controle werd toevertrouwd aan het federaal parket, bestaande uit een federale procureur en 18 federale magistraten.

VAN MEET AF AAN

De regering heeft echter getalmd met de oprichting van het federale parket. Pas zeer onlangs werd een wetsvoorstel ingediend.

Dat wetsvoorstel moet nog een lange parlementaire weg doorlopen. Zowel de Raad van State als de door de Commissie voor de Justitie gehoorde magistraten hebben talrijke en substantiële opmerkingen geformuleerd op het voorstel. Ook de Hoge Raad voor de Justitie moet nog een advies uitbrengen. De

tekst zal derhalve nog grondig besproken en geamendeerd moeten worden. Vervolgens dient de Hoge raad voor Justitie nog over te gaan tot de selectie en aanwerving van de federale procureur en de 18 federale magistraten. Het zal dus nog minstens een jaar duren voor het federale parket geïnstalleerd is.

Vanuit rechtstatelijk oogpunt is het onaanvaardbaar dat de federale politie die op 1 januari 2001 operationeel wordt, van start zou gaan zonder dat er een tegenwicht is op gerechtelijk vlak.

Daarom dienen de Kamerleden *Bourgeois* en *Van Hoorebeke* een wetsvoorstel in om alsnog minstens het toezicht op de federale politie toe te vertrouwen aan de magistratuur. Er wordt voorgesteld om, tot het federale parket operationeel is, het toezicht tijdelijk op de algemene en bijzondere werking van de federale politie toe te vertrouwen aan de nationaal magistraten. Er moet immers van meet af aan gerechtelijke controle zijn om te vermijden dat de federale politie een staat in de staat wordt.

Bij de invoering van de Wet op het Gerechtelijk Akkoord, 17 juli 1997, werd verondersteld dat de wet een belangrijke rol zou spelen in de faillissementspreventie. Door een tijdig ingrijpen zouden de licht of tijdelijk zieke ondernemingen van de ondergang gered kunnen worden. De verwachtingen werden echter niet ingelost.

◆ ACTUEEL ◆

Het aantal faillissementen is niet beduidend gedaald en slechts een miniem aantal ondernemingen vraagt een gerechtelijk akkoord aan, terwijl ook dan nog een uiteindelijk faillissement dikwijls niet vermeden kan worden.

CIJFERS

De kamerleden *Geert Bourgeois* en *Karel Van Hoorebeke* stellen ingrijpende wijzigingen aan de wet voor: een aanpassing van de 'knipperlichten', een actievere rol voor de *Kamers voor Handelonderzoek*, het wegnemen van het wantrouwen van schuldeisers, het drukken van de kosten en de invoering van een nieuwe regeling voor de overdracht van ondernemingen. In de evolutie van het jaarlijks aantal faillissementen is geen dalende lijn zichtbaar. 1996: 7.539, 1997: 7.751, 1998: 6.924, 1999: 7.147 en in de eerste zes maanden van 2000: 3.699.

In 1998 waren er 181 aanvragen tot gerechtelijk akkoord, onder wie 129 vennootschappen. In 1999 waren er nog slechts 167 aanvragen, onder wie 118 vennootschappen, ofwel een daling van het aantal aanvragen met 8 %.

De kwalen van de wet zijn bekend: de procedure voor het gerechtelijk akkoord is te zwaar, te duur en wordt veel te laat opgestart, met name op een ogenblik dat een faillissement reeds onafwendbaar is. De schuldeisers vertonen bitter weinig vertrouwen in de procedure.

MAATREGELEN

De VU-kamerleden *Geert Bourgeois* en *Van Hoorebeke* willen met hun wetsvoorstel tegemoet komen aan de bezwaren en stellen volgende maatregelen voor:

- Aanpassing van de knipperlichten

Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt wat de vroegste indicatoren van een nakend faillissement zijn: het niet neerleggen van de jaarrekening van een vennootschap en de dagvaarding in betaling van achterstallige RSZ-bijdragen. Onderzoek wijst uit dat voor de bedrijven waar een dagvaarding door de RSZ het eerste signaal was, het gemiddeld 779 dagen duurde vooraleer de faillietverklaring volgde. Een dergelijke periode van twee jaar is ruimschoots voldoende om herstelmaatregelen een kans te geven. Het wetsvoorstel wenst deze indicatoren dan ook toe te voegen aan de lijst van 'knipperlichten' die de Kamers voor Handelonderzoek tot optreden aanzet.

- Actievere rol voor de Kamers voor Handelonderzoek

De Kamers voor Handelonderzoek worden verplicht een onderzoek te openen

wanneer één van voormelde knipperlichten flikkert. Ze krijgen daarenboven de mogelijkheid om vlugger in te grijpen: ze kunnen beter en sneller dan vroeger een handelaar kanaliseren naar het faillissement of naar de gerechtelijke vereffening.

- Bestrijding van het wantrouwen bij schuldeisers

Eén van de grote problemen in de huidige

een gerechtelijk akkoord strookt met de economische en boekhoudkundige werkelijkheid.

Op die manier wordt de zware procedure van aangifte en verificatie van de schuldvorderingen overbodig. Tot slot wordt bepaald dat de opvolging van de uitvoering van het gerechtelijk akkoord kan gebeuren van maand tot maand. Op die manier is een vlugger optreden door de

Als knipperlichten aangaan

ge wetgeving ligt in het wantrouwen van de schuldeisers tegenover een schuldenaar die een gerechtelijk akkoord vraagt. De indieners van het wetsvoorstel stellen hiertegenover de betrouwbaarheid van de gegevens in het verzoekschrift tot het verkrijgen van een gerechtelijk akkoord. Deze betrouwbaarheid wordt verzekerd doordat elke aanvraag tot het verkrijgen van een gerechtelijk akkoord voorafgaandelijk moet worden geïnspecteerd door een bedrijfsrevisor of een accountant. Op die manier kunnen de schuldeisers erop vertrouwen dat wat opgenomen wordt in het verzoekschrift tot het verkrijgen van

schuldeisers of door de commissaris inzake de opschorting mogelijk.

- Drukken van de kosten

Eén van de grootste punten van kritiek op de huidige wetgeving ligt in de kostprijs van de procedure. De grootste slokop van het budget is de commissaris inzake de opschorting. Het wetsvoorstel maakt dan ook komaf met de verplichte aanstelling van een commissaris inzake de opschorting in de fase van de voorlopige opschorting. Voortaan oordeelt de rechtbank of de aanstelling van een commissaris inzake de opschorting vereist is. Wel wordt,

naar analogie van het faillissementsrecht, een rechter-commissaris aangesteld die belast wordt met de controle van de schuldenaar.

- Een nieuwe regeling voor de overdracht van ondernemingen

Tot slot wordt een achterpoortje in de huidige wet gesloten. Bij de overdracht van een gedeelte van de onderneming is voortaan ook de raadpleging van de schuldeisers vereist. Op die manier wordt de 'sterfhuisconstructie' vermeden.

■ Het volledig wetsvoorstel kan aangevraagd worden op het VU-secretariaat: 02/219.49.30. E-post: secretariaat@volksunie.be

Onderzoek wijst uit dat voor de bedrijven waar een dagvaarding door de RSZ het eerste signaal was, het gemiddeld 779 dagen duurde vooraleer de faillietverklaring volgde.

5

VU is actiefste in commissie Onderwijs

Op vraag van de Vlaamse volksvertegenwoordigers *Dirk De Cock*, *Kris Van Dijk* en *Chris Vandenbroeke* ging *Theo Francken*, student 3e licentie Onderwijskunde aan de KU Leuven na welke de graad van activiteit en initiatief is van de verschillende politieke partijen in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid. De vorser deed daarbij een kwantitatieve studie: er werden geen interpretaties van het cijfermateriaal gedaan. Het onderzoek betreft enkel de huidige legislatuur (vanaf juli 1999).

SP EN VLD NIET AANWEZIG...

De commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid kwam pas voor de eerste maal samen in oktober 1999; schriftelijke vragen werden wel al vóór deze datum behandeld. De onderzoeksresultaten werden bekomen via een kwantitatieve onderzoeksmethode waarbij rekening werd gehouden met een aantal parameters. Deze zijn: het aantal interpellaties in de commissie per politieke partij, het aantal mondelinge vragen om uitleg in de commissie per politieke partij, het aantal schriftelijke vragen per politieke partij, het aantal actuele

vragen in de plenaire vergadering per politieke partij, het aantal zetelende Vlaamse volksvertegenwoordigers in de commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid en het totaal aantal Vlaamse volksvertegenwoordigers.

Uit de gegevens van de beperkte studie blijkt dat de VU&ID-fractie in het Vlaams parlement de meest actieve is van alle politieke formaties.

...IN PARLEMENTAIR ONDERWIJSDEBAT

Agalev, SP en VLD - de drie andere coalitiepartners - blinken uit door inactiviteit inzake hun werk in de commissie. De SP en de groenen hielden er welgeteld nul interpellaties, de VLD hield er één. Samen stelden ze 14 mondelinge vragen in de commissie. 1 minder dan het Blok, 10 minder dan VU&ID en 14 minder dan de christen-democraten. Zelfs in de plenaire vergadering slaagde de SP er niet in om meer dan 2 vragen betreffende onderwijs te stellen ... VU&ID spande daar de kroon met 12 tussenkomsten. Bij de schriftelijke vragen steken de twee oppositiepartijen er met kop en schouder bovenuit: Vlaams Blok en CVP stelden samen meer dan 100 schriftelijke vragen of

zo'n 65% van het totaal. VU&ID haalt daar 12%. Daarbij is het nuttig te weten dat Blok en CVP samen 47% van de leden van de commissie Onderwijs tellen (14 in aantal) en VU&ID 7% (2 in aantal) ... Het is vol belangstelling uitkijken naar de initiatieven van de SP inzake onderwijs: de vier leden slagen erin om precies 4% van de activiteit uit te maken. Dat is nauwelijks ernstig te nemen. Rekening houdend met een gemiddelde activiteitsgraad van 100% haalt de SP 33%, de VU&ID-fractie 300%. De SP sluit daarmee het rijtje niet af: de VLD-fractie, van dezelfde partij als Vlaams minister van Onderwijs *Marleen Vanderpoorten*, sluit de rij met 30%. In verhouding en met wat slechte wil zou je kunnen stellen dat beide paarse partners minder actief zijn dan het Union Francophone! Nogmaals: de studie liet zich niet uit over de inhoudelijke aspecten van de activiteiten. Maar mogen we toch redelijkerwijze aannemen dat wie meer initiatief neemt ook beter in de materie is ingewerkt?

(gv)

■ Het volledige rapport kan worden aangevraagd bij *Peter Buysrogge*, tel. 02/552.93.14

Bart Staes, net terug uit Kosovà, stelde een rapport samen over de toestand in deze woelige Balkanregio. Zijn vrees is groot dat nieuwe brandhaarden kunnen opflakkeren. Een verslag.

◆ EUROPA ◆

**VU-europarlements-
lid Bart
Staes ont-
moette
Ibrahim
Rugova.**

In de hoofdstad Pristina trekt men boven op vele flatgebouwen nog één en soms meer verdiepingen op. Hier is immers woningnood omdat tienduizenden vluchtelingen uit het binnenland naar de hoofdstad kwamen. Daarnaast wordt er ook koortsachtig gerestaureerd en vernieuwbouwd in de particuliere woonsector. Heel wat vernielde winkels en horecazaken in het centrum zijn uit hun as herrezen en 'trendy shops' en pubs geworden.

In het binnenland krijg je een wisselend beeld te zien. In het oosten van de Drenicavallei in de omgeving van Prekaz, waar in 1998 de gruwelijke afslachting van de familie Jashari (53 mensen) plaatsgevonden heeft en waar de verwoestingen enorm waren, is de wederopbouw van de dorpen reeds goed opgeschoten. In het westen van deze regio valt er echter nog veel werk te verzetten. Deze wisselende indruk kregen wij ook elders in Kosovà.

In de provinciesteden is de toestand minder rooskleurig. Zo is in Gjakova, Peja en Mitrovica het puin wel grotendeels

geruimd maar van wederopbouw valt nog weinig te merken. In Mitrovica is de woningnood zeer groot: van de 7.200 verwoeste huizen van Albanezen zijn er nog maar 3000 hersteld. Zeer vele mensen leven er nog steeds in tenten.

Inzake materiële reconstructie is er dus nog veel werk aan de winkel. Volgens het Europees Agentschap voor Reconstructie in Kosovà zijn er van de 120.000 verwoeste huizen thans 11.500 heropgebouwd. Maar met de beschikbare budgetten moeten ook veel andere werken uitgevoerd worden: bruggen en wegen herstellen, de energie- en de watervoorziening waarborgen...

BLIJVENDE PIJNPUNTEN

De niet-materiële oorlogsellende is eigen-

lijk een veel groter trauma voor de Kosovaarse samenleving dan de louter materiële oorlogsschade, aldus dr. Pajazit Nushi, de voorzitter van de Kosovaarse mensenrechtenorganisatie. Een prangend pijnpunt blijven de 914 politieke gevangenen en de meer dan 3.400 vermiste Kosovaren. Ook veiligheid is een probleem van eerste orde. Al zijn er geen systematische wraaknemingen, toch zijn er sinds het einde van de oorlog 480 moorden gepleegd op Albanezen, Serviërs, Roma-zigeuners en Bosniaken. Ook vielen er enkele honderden verdwij-

poort is nu hermetisch gesloten. De stad is de facto opgesplitst in een noordelijke Servische enclave en een zuidelijk Albanees gedeelte. Noord-Mitrovica is een troosteloze Servische enclave. Nochtans leefden hier voor de oorlog 9.000 Albanezen, nu nog 2.000. Een groot deel is uitgedreven tijdens de NAVO-bombardementen, een ander deel is onder bedreiging het afgelopen jaar moeten wegvlugten. Alle flats zijn met inboedel en al door Serviërs ingepikt. De Albanezen die er nu nog wonen leven in zeer moeilijke omstandigheden, 'als

In Noord-Kosovà smeult nieuwe brandhaard

ningen te noteren. Gelukkig nam het aantal van deze criminele feiten het afgelopen jaar gestaag af. Het onveiligheidsgevoelen wordt nog in de hand gewerkt door geregelde explosies van anti-persoonsmijnen (108 slachtoffers).

De aanhoudende etnische zuiveringsacties in de mijnstad Mitrovica en in Zuid-Servië zijn niet van aard om de gemoederen van de Kosovaren te bedaren. In Zuid-Servië gaat het om drie Albanese steden met de dorpen daarrond, grenzend aan Kosovà. De meeste dorpen daar zijn leeg omdat de Albanese bewoners ervan onder bedreiging uitgedreven zijn en naar Kosovà gevlucht.

Dat er nog steeds heel wat oorlogsmisdadigers in Kosovà op vrije voeten lopen is uiteraard ook een bron van ergernis. Groot was de verontwaardiging toen bleek dat 13 Servische gevangenen, beschuldigd van oorlogsmisdaden en gedagvaard door het Oorlogstribunaal in Den Haag, eind september samen konden ontsnappen uit de door de VN-politie sterk bewaakte gevangenis van Mitrovica. Tenslotte is armoede geen ideale voedingsbodem voor een democratische en verdraagzame samenleving. Er is zeer grote werkloosheid en wie werk heeft ontvangt een schamel salaris. Zo'n 120.000 bejaarden hebben geen pensioen en dus geen inkomen. En ondertussen komen tienduizenden vluchtelingen uit het Westen terug naar Kosovà. „Daar zijn wij helemaal niet klaar voor op dit ogenblik”, verklaarde dr. P. Nushi.

BRANDHAARD MITROVICA

Wij vrezen dat er in Mitrovica weinig nodig is om de mijnstad in rep en roer te zetten of om een opstand bij de Albanese bevolking te doen losbarsten. Deze economisch erg belangrijke stad is de poort tot de rijke mijnen van Trepça. Maar deze

gevangenen met huisarrest', aldus dr. Bajram Rexhepi, de voorlopige Albanese burgemeester. Daarnaast zijn er nog steeds meer dan 900 Albanezen uit Mitrovica vermist. In Noord-Mitrovica bevinden zich enkele belangrijke Kosovaarse instellingen: de universitaire faculteiten mijnbouw en chemie en het stedelijk ziekenhuis. Beide zijn op dit ogenblik in Servische handen. Dit betekent dat Albanezen er de deur gewezen worden. „Dit schept een enorm gezondheidsprobleem voor de tienduizenden Albanese burgers van deze stad”, volgens burgemeester Rexhepi die zelf arts is. De bevolking van Mitrovica bestaat voor 85% uit Albanezen, voor 10% uit Serviërs en voor 5% uit Turken. De Albanese meerderheid werd en wordt zwaar belaagd omdat de KFOR-troepen geen orde op zaken durven te stellen, aldus dr. Rexhepi.

De internationale gemeenschap gedraagt zich mysterieus in Mitrovica. Vooreerst heeft KFOR toegelaten dat er een Servische enclave gevormd werd. Ten tweede hebben UNMIK en KFOR een aantal ontwikkelingen zonder noemenswaardige reactie laten gebeuren: de uitdrijving van duizenden Albanezen uit Noord-Mitrovica, de inpalming van het ziekenhuis en de universitaire gebouwen, de infiltratie vanuit Servië...Waarom?

De voormalige Finse president Ahtisaari, EU-vredesgezant tijdens de Kosovà-oorlog, heeft onlangs in zijn boek 'Opdracht in Belgrado' uitgelegd dat Slobodan Milosevic in juni 1999 een geheim pact sloot met de Russische generaals om van Noord-Kosovà een Servische zone te maken. Daarom aanvaardde hij het vredesplan. Blijkbaar laten KFOR en UNMIK toe dat dit geheim pact gerealiseerd wordt.

(kvr)

Rugova over de toekomst van Kosovà

Bart Staes had tijdens zijn bezoek een onderhoud met de belangrijkste Albanese politieke leiders. In de eerste plaats natuurlijk met Ibrahim Rugova, president en voorzitter van de grootste partij (LDK).

Rugova stelde dat de samenwerking met de internationale gemeenschap goed verloopt. Wederopbouw van de huizen moet een prioritaire zorg blijven, maar voortaan zal meer moeten geïnvesteerd worden in de heropleving van het economisch leven. Wat de problemen met en in Servië zelf betreft, die moeten door de internationale gemeenschap opgelost worden. In die zin is de komst van Kostunica niets speciaals. „Wij beschouwen hem als een buur, niets meer maar ook niets minder. Voor ons is Kostunica de nieuwe president van een buurstaat. Het definitieve statuut van Kosovà kan ook niets anders dan onafhankelijkheid zijn”, verduidelijkt Ibrahim Rugova. „Het zal voor de Kosovaren onmogelijk zijn onder welke vorm dan ook nog samen te leven in eenzelfde staat met Servië. Wat de Servische en andere min-

derheden in Kosovà betreft, staan wij er op dat de minderheidsrechten in een onafhankelijk Kosovà gerespecteerd worden. Uiteraard moeten eerst de politieke structuren gecreëerd en ingevuld worden.”

Bij de eerste vrije gemeenteraadsverkiezingen van 28 oktober jl. haalde de partij van Rugova een klinkende overwinning van 58% tegen 27% voor de partij die aanleunt bij het Kosovaars bevrijdingsleger (UCK).

Op onze vraag naar enkele grote conclusies na zijn werkbezoek aan Kosovà, stipte Bart Staes volgende besluiten aan: „Vluchtelingen hier in het Westen terugsturen naar Kosovà waar zo'n woningnood is en zo'n armoede heerst is wraakroepend. Financiële steun aan Servië moet afhankelijk gemaakt worden van bepaalde voorwaarden. In Mitrovica moet de internationale gemeenschap resoluut orde op zaken stellen. Alleen onafhankelijkheid kan stabiliteit in de Albanese Balkanregio brengen.”

(kvr)

Hoe herinnert de zoon zich zijn collaborerende vader? Welke rol speelde de moeder in hun verhaal? Hoe overleefde het gezin de jarenlange hechtenis van de kostwinner? En uiteindelijk: hoe heeft het kind van een 'zwarte' zijn verleden verwerkt?

◆ BOEKEN ◆

Wie in Gent Letteren en Wijsbegeerte studeerde kwam tot 1995 ongetwijfeld prof. *Adriaan Verhulst* tegen. Ook als voorzitter van de Raad van Bestuur van de BRTN verwierf de man bekendheid. Via het *Willemsfonds* kreeg hij faam en misschien verwekte hij in die hoedanigheid ook wel eens wrevel. Een aantal herinneringen van zo iemand verdient zeker onze aandacht, ook al omdat het om de zoon van een 'foute' vader, een zwarte, gaat. Maar zeker ook om een Vlaamse jeugd in een situatie die voor jongeren van vandaag nog moeilijk te herkennen valt. Wellicht is het stevigste argument voor de authenticiteit van dit document de toon van het boek. We bedoelen dat de afstandelijkheid een grote betrokkenheid verbergt, dat het sommigen kan storen dat er zoveel namen van belangrijke figuren uit het Vlaanderen aan het einde van de 20ste eeuw worden genoemd, maar dit was dan ook de natuurlijke biotoop van de jonge *Adriaan Verhulst*. (° 9 november 1929)

HET TWEEDE ACTIVISME

De kern van dit boek is de vraag waarom vader Verhulst zo diep in de collaboratie is opgegaan. Hij was lid van het VNV, maar liet later toe dat er bij hem thuis ontmoetingen plaatsvonden tussen *Jef Vandewiele* van de *DeVlag* en hoge Duitse SS-officieren. Dit tot grote ergernis van moeder Verhulst die ook de aanwezigheid van een foto van *Hitler* in de voorkamer een ondraaglijke gedachte vond. Maar misschien laat de loopbaan van zoon Verhulst juist wel toe te zien wat een man zo ver kan drijven. Al stelt de zoon dat hij van zijn vader zo weinig heeft geërfd, dan misschien toch een leven in spiegelbeeld. Het zou immers niet de eerste keer dat een zoon het leven anders wenst aan te pakken dan de vader en finaal, bij de afrekening, toch grote gelijkenis met hem vertoont. De zoon-verteller ziet een bijna onoverbrugbare kloof tussen de gezellige man die zijn vader was en zijn engagement in de collaboratie. Maar werd dat niet van vele mensen die zich in deze of gene beweging stortten, gezegd en geschreven? De gezellige huisvader blijkt ook een ander leven te leiden. Het feit dat de vader na zijn veroordeling (levenslange hechtenis, uitgesproken op 11 juli 1947) en uitgezeten straf (tot 1953) blijft herhalen in elk geval opnieuw te zullen beginnen, komt bevreemdend voor. Ook dit stuit op onbegrip bij de zoon en bij... de lezer. Het is dan ook misschien te betreuren dat de lezer geen weergave krijgt van de gesprekken die vader en zoon na de vrijlating hebben gehad. We betreuren dit des te meer

omdat dan de inzichten van de zoon tegenover België scherper aan het licht zouden zijn gekomen. Ons komt het voor dat het zgn. 'tweede activisme' is voortgekomen, zowel bij vader Verhulst als bij medestanders, uit het gevoel dat men in België niet het legitieme vaderland kon erkennen, hoezeer intussen inzake wetgeving de situatie ten gunste van de Vlamingen was veranderd. Dat de praktijk nog steeds niet zo gunstig was, willen we niet ontkennen. Dat mensen hun loopbaan in schoonheid dachten

te kunnen uitbouwen via het tweede activisme, mag men niet vergeten noch ontkennen. De aanpak is achteraf gezien faliekant gebleken. Juist omdat de schatplichtigheid voor de bezetters een ideaal middel was om de collaboratie steeds meer aan zich te binden.

INZICHTEN IN EEN RIJKE WERELD

Tijdens de oorlogsjaren was *Adriaan Verhulst* atheneumleerling die er ondanks de vele moeilijkheden toch in slaagde een vrij boeiend leven te leiden met muziek, boeken, kunst, roeien. Ook tijdens zijn universiteitsjaren achteraf heeft de jonge Verhulst toch veel van het leven kunnen proeven. Het gaat dan vooral om die dingen die men nu burgerlijk noemt of misschien zelfs romantisch. Leerkrachten, later professoren, die hun studenten uitnodigden, niet om over de leerstof te spreken, maar veeleer om die dingen die in de les niet aan bod komen te beleven.

Het zal wel samenhangen met de afstandelijke stijl, maar toch blijkt dat de emeritus hoogleraar Verhulst nog altijd bepaald trots is op wat hij gerealiseerd heeft, ondanks zijn familiale afkomst. Of zoals *Eric Defoort*, ook een historicus, het bij de voorstelling van het boek stelde: 'men is hoe men omgaat met de dingen des levens'.

LIBERALISME

Het meest opvallende aan dit boek is de keuze van *Adriaan Verhulst* voor het liberalisme. Het zal wel samenhangen met de protestantse achtergrond die hij van zijn moeder meekreeg en met de afwijzing van het nazisme, ook al door haar tussenkomst. Toch kan dat niet de enige reden zijn. Verhulst vertelt zelf hoe hij zich via het schooltijdschrift *Iris* en later aan de

universiteit in de *Vereniging van Vlaamse Studenten* en zeker door zijn toetreding tot het *Liberaal Vlaams Studentenverbond* naar het liberale gedachtegoed wendde.

Terzelfdertijd krijgen we ook te lezen hoe hij weigerde de zoon van een 'zwarte' te zijn. Dat zijn vader veroordeeld was, was een aangelegenheid van de vader. Zelf wilde hij zijn eigen weg gaan. De school, de omgang aan de universiteit met mensen als *Ganshof* en *Hans van Werveke* en leeftijdgenoten als *André Devreker* droe-

Zoon van een 'zwarte'

gen bij tot een ander wereldbeeld dan zijn vader gehanteerd had. De auteur beklemtoont ook de rol die zijn moeder daarin heeft gespeeld. Aan haar dankt hij 'dat ik geworden ben wie ik ben'. Maar na verloop van tijd merkte de jonge Verhulst dat Vlaanderen nog niet stond waar het had kunnen staan. Hij werd flamingant, maar, eens onder de wapens ook reserveofficier van het Belgisch leger. Met de nodige nadruk vernemen we hoe de militairen slechts zelden of nooit zijn antecedenten, die van zijn vader dus, uitspeelden.

In het geheel merken we dat een Vlaamsgezinde niet per se tegen België gekant hoeft te zijn. Afkeer voor de extreme keuzen van zijn vader? Of een redelijke analyse van de situatie, waarbij men aan de ene kant, voor de jaren vijftig en zestig, kan vaststellen dat België de Vlamingen nog steeds niet voldoende waardeerde, maar anderzijds, dat er buiten België weinig heil te verwachten viel.

STAATSHERVORMING

Reeds na de Eerste Wereldoorlog had de vrijzinnige Vlaamse beweging veel vragen bij het activisme en wenste naast het belang van de Vlaamse beweging ook andere waarden in ere te houden, die in de samenwerking met de eerste Duitse bezetting in de verdrukking waren geraakt. We hebben het dan over de persoonlijke vrijheid, de democratische staatsvorm en een zekere openheid van geest. Vlaamsgezinden met een grote staat van dienst voor 1914 hebben zich zowel na de Eerste als na de Tweede Wereldoorlog heel afstandelijk opgesteld tegenover een Vlaamse beweging die zichzelf als een keurgroep, als een elite, zag.

Die afstandelijkheid van liberalen en socialisten ten aanzien van de Vlaamse

beweging heeft na de Tweede Wereldoorlog ook Verhulst parten gespeeld, zeker toen hij via het *Willemsfonds* mee belangrijke gesprekken voerde over de statshervorming en vooral om door betogingen de druk op de Belgische ketel aan te houden. We vernemen dat prof. Verhulst wel degelijk politieke ambities koesterde, dat blijkt uit zijn beoordeling van *Willy De Clercq*. Diens politieke opgang is hem niet ontgaan en hij staat er minder neutraal tegenover dan hij in de tekst, ingehouden weliswaar, voorhoudt. Dat Verhulst ons inlicht over zijn rol bij de BRT en de mislukte poging om tot PVV-senator gecoöpteerd te worden, maakt veel duidelijk. Uiteindelijk zijn het dergelijke pittige aspecten van het bestaan die in de *Encyclopedie van de Vlaamse Beweging* wel eens durven ontbreken.

Bart Haers

Adriaan Verhulst:
de rol van moeder is zeer groot geweest...

⇒ *Zoon van een 'foute' Vlaming.*
Adriaan Verhulst. Uitg. Pelckmans, Kapellen. Reeks: Mens & Tijd., 2000.
140 blz., 550 fr.

Als Aimé Anthuenis een mens is als een ander beleeft hij de tijd van zijn leven. De Waaslander oogst met Sporting Anderlecht onmogelijke triomfen. Na PSV, na Kiev en na Manchester United ging nu ook Lazio Roma over de kling in het Astridpark. Ook deze zege was niet gestolen: integendeel zelfs.

◆ SPORT ◆

Aimé Anthuenis (rechts) is geen grootprater. Hij is een man zonder kapsones. Gezochte uitleg is aan hem niet besteed.

Wat maakt Anderlecht bij momenten onweerstaanbaar? Moeilijk te zeggen. Bezit de spelerskern meer talent dan oorspronkelijk werd vermoed? Wellicht. Is de honger naar internationale successen onwaarschijnlijk groot? Wellicht.

ZONDER KAPSONES

Onderschatten gereputeerde tegenstanders de kracht van Anderlecht? Wellicht. Maar er moet meer zijn. Er is Aimé Anthuenis. Wij hebben niet de gewoonte trainers op het hoogste platform te hysen. We gaan er van uit dat die mannen doorgaans goed betaald worden om hun werk te doen en op het einde van de rit maar moeilijk verantwoordelijk kunnen of mogen worden gesteld voor welslagen of mislukken. Zij maken nooit doelpunten en verhinderen er nog minder.

Het beste wat men van ze mag verwachten is dat ze een spelerskern conditioneel

op peil brengen en dat ze de ploeg in een concept laten voetballen dat niet vloekt met de aanleg van de spelers. Ze worden ook verondersteld de heren 'scherp' te zetten, zoals dat heet. Wat betekent dat de heren titularissen er telkens opnieuw voor gaan, telkens opnieuw bereid zijn het mes tussen de tanden te steken.

De eenvoud van het gezond verstand

Wel, Aimé Anthuenis is een trainer die maximaal functioneert, die er het beste uithaalt. Hij is nochtans een man zonder kapsones, hij is geen grootprater. Niet iedereen geeft hem altijd gelijk, maar iedereen kan hem wel altijd begrijpen. Hij spreekt de taal van de echte voetbalman. Gezochte uitleg is aan hem niet

besteed. Aimé Anthuenis blijft zichzelf in goede en slechte dagen. Hij kent zijn stiel, heeft alles meegemaakt en kan relativeren. Hij weet dat wie vandaag wordt aanbeden morgen kan worden verguisd en omgekeerd.

Anthuenis was een middelmatig voetballer. Hij speelde voor Racing en Sporting en nadien hoofdtrainer van diezelfde club. Hij werkte nadien in enkele tussenstations: SC Charleroi, opnieuw

Lokeren, Germinal Ekeren, SV Waregem en Racing Genk om uiteindelijk in het mekka aan te komen, in Anderlecht.

STUNTEN EN...

Anthuenis dwong overal respect af. Bij Genk bouwde hij zijn monument. Hij was

toen de vijftig al voorbij en niemand kon hem nog iets wijsmaken. Hij zette de lijnen uit en liet zich door niets of niemand van zijn stuk brengen. Hij voerde Racing Genk van de tweede klasse naar de Belgische Beker en de landstitel. In Limburg werd hij al bij leven een legende. Het ziet er naar uit dat het bij Anderlecht niet anders zal zijn. Al is Aimé in Brussel niet geheel onomstreden. In het Vanden Stockstadion zitten bij een beetje wedstrijd nu eenmaal twintig duizend trainers rond het veld. Bestuurders, persjongens, supporters: ze weten het allemaal beter, ze weten het allemaal best. Van de laatste soort kunnen we dat nog aannemen. Die betalen tenminste om een mening te (mogen) hebben.

... SNEUVELEN

„Anthuenis laat Anderlecht ouderwets voetbal spelen. De hoge bal naar voor, precies zoals bij Genk. Zonder Koller stort het systeem in elkaar. Hij laat jonge talenten verkommen op de bank. Hij kiest altijd voor zekerheid.

Wie het over een langere termijn allemaal volgt, leest en haart vindt het zalig en vermakelijk. Vandaag staat vast dat Anderlecht in de voorbije tien jaar nooit beter voetbalde, nooit sterkere resultaten neerzette. Want men vergeet gemakkelijk. In een niet zo ver verleden stortte de Brusselse club in competitieverband altijd in elkaar wanneer er Europees goede prestaties werden geleverd. Vandaag telt Anderlecht in het nationaal kampioenschap 36 punten op 42. In elk ander Europees land zou de club met zulke cijfers de rangschikking met grote voorsprong aanvoeren. Bij ons dus niet. Omdat Club Brugge een onmogelijke reeks neerzet die verklaard wordt door eigen kwaliteiten, door meeval en door de zwakte van veel tegenstanders. Maar in het Jan Breydelstadion wordt de trainer wel rechtstreeks verantwoordelijk gesteld voor de nationale successen die op Europees vlak evenwel geen verlengstuk kregen. In het Astridpark ligt zoiets altijd moeilijker.

Anthuenis is er niet minder gelukkig om. Hij heeft al te veel gezien om nog wakker te liggen. Nooit stonden zijn spelers sterker. Nooit werd er realistischer taal gesproken. Nooit werd er logischer gedacht in de grote voetbaltempel. „We zullen nog stunts en we zullen ook nog op onze bek gaan. Maar we hoeven voor niemand beschaamd te zijn en we hoeven van niemand schrik te hebben.”

Zo is dat. Anderlecht staat vandaag weer op de Europese voetbalkaart. Het zal van de club en niet van de trainer afhangen voor hoelang.

Olympos

Dag Dominique

Emiel Zatopek is gestorven. Eigenlijk zou-eeden we het bij dat korte zinnetje kunnen laten. 'De locomotief', zoals hij werd genoemd, was de grootste Tsjechische sportman aller tijden. Hij won op één Olympiade de 5.000 en de 10.000 meter en liep er dan nog een triomfantelijke marathon bovenop. Zatopek was een monument. Natuurlijk was hij communist, natuurlijk viel hij in ongenade en natuurlijk beleefde hij zware tijden.

We kunnen kort zijn: einde jaren veertig, begin jaren vijftig was er geen betere atleet op de wereld. Zatopek was een trainingsbeest buiten categorie. Hij zou ooit op één dag honderd keer vierhonderd meter gelopen hebben. Zelfs als het waar is blijft het ongelooflijk. Maar dat de man kon lijden staat buiten twiifel. Hoe vaak had men niet de indruk dat hij dood zou neerstorten op de sintelbaan? Zoals Zatopek was er maar één, zoals Zatopek komt er nooit één meer.

We leven in een klein maar wonderlijk land. Ruim één week geleden werd voor het eerst in tien jaar nog eens 'de' Antwerpse derby gespeeld: Antwerp-Beerschot, of tenminste wat voor Beerschot moet doorgaan: Germinal dus. Wat daarrond door de Gazet van Antwerpen werd opgevoerd was gewoonweg onzinnelijk. Het zag ernaar uit dat zinsverbijstering op de Linkeroever had toegeslagen. Een week lang twee volle bladzijden en daar nog een katern van zestien bladzijden bovenop. Voor wie moest twiifelen: het ging om een match tussen twee ploegen die amper tot de middenmoot kunnen of mogen worden gerekend. Ene Bob-Jan Hillen, afgevaardigd-bestuurder van GBA en het waakzame oog van Ajax op het Kiel, sprak er zijn onthutsing over uit. Dat er met zo weinig kennis van zaken over voetbal werd gepraat... Dat de interne pro-

blemen bij Beerschot nog verre van opgelost zijn... Dat de break-even volgend seizoen een realiteit zal moeten worden want Ajax kan natuurlijk niet 'blijven' investeren in die club. Wie tussen de lijnen las hoorde maar weinig optimistische klanken. Al verwees de Nederlandse baas van Beerschot ook naar een grote en ondanks alles hoopvolle werkelijkheid toen hij stelde dat de commotie rond de derby bewees dat in Antwerpen een enorm maar sluimerend potentieel voor een echte grote club aanwezig is.

Onze tennismeisjes hebben de Fed Cup niet gewonnen. Dat zou ook meer dan een mirakel geweest zijn. Maar een belachelijk figuur hebben ze in de halve finale tegen de latere winnaar Verenigde Staten zeker niet geslagen. De Belgen wonnen zelfs het dubbelspel en dat betekende meteen het officiële afscheid van Dominique Van Roost-Monami. Zij laat een leemte achter. Dat staat vast. Meer dan wie anders was zij de jongste jaren 'de' public-relations officer

van onze tennissport. Dat gewicht komt nu op de schouders van Kim Clijsters te liggen. Al kan de dochter van Lei zich troosten: ze staat er niet alleen voor want Justine Henin, nog zo'n getalenteerd bijtertje, komt zeker terug.

Richard Groenendaal is momenteel de beste veldrijder ter wereld. Niemand kan hem in deze dagen ernstig weerstand bieden. Veel wijst erop dat Mario De Clercq nu inderdaad de last van de jaren begint te voelen. En Sven Nys is nog niet terug van weggeweest. De beste van vorig seizoen zou honderd percent hersteld zijn van kwetsuren en nu op zoek gaan naar de vorm. De uitslagen blijven voorlopig uit. Nys zal in de komende maanden wel wijzer geworden zijn. Nadat hij vorig seizoen de stommitel van zijn leven begin door de wereldtitel weg te schenken mag nu geen tijd meer verloren gaan. Blijkt evenwel dat zijn voornaamste tegenstander ook niet heeft stilgezeten en sterker is geworden dan vorig jaar. Groenendaal laat niets aan het toeval over. Hij pakt wat hij krijgen kan, hij kijkt niet om, hij houdt met niets of niemand rekening. Nu al heeft hij de Superprestige op zak en het is nog niet eens december. Dat zegt iets over het overwicht. Al moeten we beseffen dat de Superprestige de wereldbeker niet is. Maar ook daarin gooit de Nederlander hoge ogen. Hopelijk rijdt Nys op zijn sterkst in januari wanneer de prijzen worden uitgedeeld. Misschien rijdt hij deze winter een omgekeerd seizoen en eindigt hij ongenaakbaar waar hij vorig jaar onweerstaanbaar begon. Het wordt afwachten. Al is Nys gelukkig niet onze enige troef. Bart Wellens wordt almaar beter en sterker en kan binnenkort elke overwinning ambiëren.

Olympos

Provinciaal Rand-beleid ontgoochelt

Tijdens de vergadering van de provincieraad van 7 november jl. heeft de nieuwe bestendige deputatie van de Vlaams-Brabantse provincieraad haar beleidsverklaring voorgelezen. In de raadszitting van 21 november jl. hebben alle partijen, met uitzondering van de SP, hierop repliek gegeven.

VU-fractie leider *Herman Van Autgaerden* vindt de beleidsverklaring van de deputatie zo ontgoochelend dat hij zich verplicht voelde scherp te reageren.

WENDING

Voor alle duidelijkheid eerst een fragment uit de beleidsverklaring van de bestendige deputatie (BD).

„In de beleidsbepaling inzake de Vlaamse Rand zal het accent meer gelegd worden op het sociaal aspect.

De intentieverklaring van de federale regering om de gemeente- en provinciewet te regionaliseren en de toezichtbevoegdheid op de faciliteitengemeenten over te hevelen naar het Vlaamse Gewest, zal inderdaad toelaten dat de aandacht meer toegespitst wordt op aspecten van ruimtelijke aard en de daaraan gekoppelde problemen van sociale verdringing.”

Herman Van Autgaerden: „Het beleid inzake het Vlaams karakter van de provincie en meer bepaald t.a.v. de Vlaamse Rand en de faciliteitengemeenten wordt boudweg afgebouwd. Dat is onze vertaling van het ene zinnetje dat in de beleidsverklaring aan deze voor onze regio zo belangrijke problematiek wordt gewijfd.

In het kader van het kerntakendebat

Herman Van Autgaerden vreest dat de provincie Vlaams beleid voor de Rand terugschroeft.

waarin regiowerking centraal staat, hadden wij verwacht dat onze provincie zeer bijzondere aandacht zou blijven schenken aan de problematiek van de Rand en dat zij als belangrijkste partner van de Vlaamse overheid een verruimd actieplan zou opstellen.

Moeten wij nu concluderen dat deze coalitie geen heil meer ziet in deze samenwerking? Wordt de samenwerking met de vzw *De Rand* terugschroefd? Moeten wij concluderen dat sensibiliseringsacties op diverse domeinen en in diverse sectoren overbodig geacht worden? Moeten wij besluiten dat *Toine De Coninck* eindelijk revanche kan nemen op *Brigitte (Raskin; nvdr)* met de scherpe pen door de subsidies voor de *Randkrant* en de *Gemeenschapskranten* te beperken? Moeten wij concluderen dat de provincie geen partner meer wenst te zijn in

het Bruegelproject? En zal de BD ervoor opteren de restrictieve toepassing van de faciliteitenregeling op te geven? Wat gaat ze verder ondernemen om het straatbeeld in de Rand te vernederlandsen en zal ze in nauw overleg met de Vlaamse overheid de verfijning van de taalwetgeving blijven bepleiten? Wordt er nog gewerkt aan inburgeringstrajecten?

Als we het enthousiasme van *Toine* voor de sector gadeslaan, dan voorspelt dat weinig goeds. Hopelijk is onze vrees niet terecht. De volgende begroting zal ons meer duidelijkheid brengen.”

In zijn wederwoord bevestigde Rand-gedeputeerde *Toine De Coninck* de vrees van *Van Autgaerden*. De beschikbare kredieten voor de Rand-acties, tot nog toe circa 40 miljoen fr. per jaar, zullen zeer kritisch door de VU-fractie onderzocht worden en getoetst aan de nieuwe beleidslijn. De VU'er maakte zich vooral druk over de wijze waarop de Vlaamse regering en vooral de VU&ID-ministers in eerste instantie samenwerken met de vzw *De Rand* en met de *Randkrant*, hierbij de rol van de provincie negerend.

H. Van Autgaerden: „Uit ervaring weten wij echter dat deze samenwerking in het verleden tot zeer goede resultaten heeft geleid. Maar blijkbaar is dit precies een doorn in het oog van een aantal nieuwe beleidsmensen.”

Voor alle duidelijkheid, de VU-fractie in de provincieraad van Vlaams-Brabant bestaat uit volgende leden: *Jan Anciaux* (Vilvoorde), *Linda Van den Eede* (Roosdaal), *Juul Denayer* (Halle), *Marcel Smekens* (Tielt-Winge) en *Herman Van Autgaerden* (Bierbeek).

'Drogenbos' anders aanpakken

In de discussie over de bouw van een verbrandingsoven in Drogenbos kondigde minister *Dua* aan dat twee, misschien wel drie nieuwe installaties werkend volgens de *Trockenstabilitat* - verdrogungstechnologie - op termijn zullen werkzaam zijn in Vlaanderen. Deze technologie werkt in drie fasen: het verdrogingsproces, het uitsorteren van herbruikbaar inert materiaal en tenslotte het verbranden van de hoog calorische restfractie als vervangende brandstof.

De Vlaamse overheid denkt evenwel aan de bouw van een wervelbedoven voor het verbranden van deze restfractie. Dit uitgangspunt is strijdig met de eigenlijke doelstelling van het procédé *Trockenstabilitat*, namelijk het aanleveren van vervangende brandstof tegen een zo hoog mogelijk rendement. De wervelbedoven kan, zelfs bij energieproductie uit verbranding, een rendement van circa

30% behalen en is in feite een eindverwerkingsinstallatie, een uitgangspunt dat strategisch fout is.

Ook in Vlaanderen is vraag naar vervangende brandstof waarbij de *Vlaamse emissienormen* moeten gehaald worden en er een beduidend lagere *CO₂-uitstoot* gerealiseerd kan worden. Bovendien biedt de Duitse markt tal van alternatieven zoals:

- de kolencentrales die in Duitsland goed zijn voor 30% van de energieproductie en die vragende partij zijn voor vervangende brandstof daar waar ze nu voornamelijk bruinkool verbranden;
- het bedrijf *Schwartz Pumpe* dat via vergassing van de restfractie uit het synthegas methanol produceert;
- de cementindustrie.

Indien onbewerkt afval wel zijn weg kan vinden naar Duitsland (ondanks de niet voltijdse bezetting van de eigen installaties) moet het ook mogelijk zijn de hoog-

calorische restfractie te exporteren naar verwerking die gewaarborgd milieuvriendelijk en economisch bovendien veel nuttiger is dan een eigen nog te bouwen wervelbedoven.

Nieuwe technologie dient zich aan. We hebben er alle vertrouwen in dat minister *Dua* zich zal verzetten tegen zelfbevruchting in het Vlaamse afvalbeleid. Iedere partner zijn taak waarbij de overheid regels oplegt, controleert en via heffingen bijstuurt. Qua normering moet de overheid zorgen dat ze voorblijft op de technologie. Het bedrijfsleven heeft intussen begrepen dat er een grote markt is voor propere technologie. Winst puren uit propere technologie is niet vies, op voorwaarde dat de winst voor het milieu navenant is. Ook hier heeft de overheid haar juiste rol te spelen.

Jos Bex,
Vlaams volksvertegenwoordiger

De regionale VU-krant

De coalitie te Overijse is rond

Na serene onderhandelingen kan Overijse vanaf 1 januari van start met een nieuwe ploeg. *Overijse 2002*, waarvan de VU deel uitmaakt, vormt voor de volgende 6 jaren een team met VLD en Agalev.

Dirk Brankaer wordt burgemeester en Overijse 2002 krijgt drie schepenen, VLD neemt er twee voor haar rekening en Agalev krijgt één schepen.

Voor de Volksunie zetelt opnieuw *Marcel De Broyer* als gemeenteraadslid, hij wordt tevens voorzitter van de stuurgroep *Ruimtelijke Ordening*. Er zullen nog andere stuurgroepen opgericht worden, o.a. Vlaams Beleid.

De nieuwe OCMW-voorzitter wordt *Geert Segers*. De Voorzitters van het Cultureel Centrum 'Den Blank' en SPOREO zullen ook door Overijse 2002 ingevuld worden.

Voor deze gelegenheid viert OV2002 feest op zaterdag 9 december 2000 in de zaal 'De Rank' (Maleizen) Hoeilaartsesteenweg, te 3090 Overijse vanaf 20u30 tot in de late... vroege... uurtjes.

Overijse 2002 wil al haar kiezers verwelkomen op een gezellige en spetterende avond, waar kandidaten en mandatarissen klaar staan om u te bedienen, misschien zelfs een danspasje te wagen. Er wordt voor muziek gezorgd voor iedereen, jong en oud en er is een babbelhoek voorzien. Toegang is gratis.

Kom de sfeer opsnuiven en een duwtje in de rug geven voor het echte werk begint!

Reinhilde Raspoet
voorzitter afd. Overijse

BEMOEI U ERMEE

Het partijbestuur deelt mee

Na afloop van het Volksunie-partijbestuur van maandag 27 november jl. werd volgende persmededeling verspreid.

Vanuit haar democratisch volksnationalisme en haar inter-nationale solidariteit met verdrukte volkeren in de wereld, wenst de VU het schandelijk onrecht aan te klagen dat het Palestijnse volk nu al decennialang overkomt en vandaag een culminatiepunt heeft bereikt. De VU wenst dat de federale en Vlaamse politieke wereld een klare stelling aanneemt t.a.v. de recente opflakking van geweld, gekoppeld aan een duidelijke actie: de onmiddellijke terugroeping van de ambassadeur van België in Israël voor overleg.

Voor de VU kunnen de twee partijen in het conflict, Israël en Palestina, niet op voet van gelijkheid worden geplaatst. De eerste is de overweldiger, de tweede is het slachtoffer. Men moet vaststellen dat Israël in wezen alleen maar 'onderhandelt' over haar schendingen van de internationale rechtsorde, over wat zij zich, tegen die rechtsorde in, heeft toegeëigend.

De spiraal van geweld wordt vandaag rechtstreeks gevoed door de Israëlische regering. Zij bedient zich bij dit alles daarenboven van volstrekt verwerpelijke oorlogsmethoden, zoals de beschieting van onschuldige burgers en een langzame uithongering van het Palestijnse volk

door de hermetische afsluiting van zijn gebieden. Deze blokkade kostte trouwens reeds meer dan anderhalve keer de fondsen van internationale donoren voor investeringen in 1999. Als de blokkade voortduurt tot 2001 zal dit volgens de Wereldbank resulteren in een inkomensverlies van 27% per hoofd van de bevolking. De Israëlische staat misbruikt haar onmiskenbaar recht op veiligheid om het Palestijnse volk in een dodelijke wurggreep te houden.

Binnen de Israëlische grenzen worden daarenboven ruim 1 miljoen Arabieren, een kleine 20% van de bevolking, behandeld als tweederangsburgers. De stelselmatige discriminatie van deze officiële Israëlische staatsburgers door de Israëlische overheid moet onophoudelijk aan de kaak worden gesteld.

Voor de VU moet de federale regering van België binnen de EU op een krachtdadige manier duidelijk maken dat er m.b.t. het Midden-Oosten principiële grenzen zijn aan een onderhandelde opstelling onder de 15 lidstaten. Als duidelijk 'signaal' aan het adres van Israël en aan de collega's lidstaten moet de minister van Buitenlandse Zaken onverwijld de ambassadeur van België in Israël terugroepen naar Brussel voor consultatie.

In de Kamer van Volksvertegenwoordigers zal de VU de minister van Buitenlandse Zaken in deze zin interpellieren.

In memoriam Seppe Coene

Verleden zaterdag hebben wij in beperkte familiekring mijn oom *Seppe Coene* op 96-jarige leeftijd begraven. oo

Als praeses van het KVHV was hij de moedige rebel die zich in 1929 door de rector van de Leuvense universiteit aan de deur liet zetten omwille van zijn Vlaams-nationale overtuiging. Hij huwde 62 jaar geleden met *Annie Debeuckelaere*, dochter van de Ruwaard van Vlaanderen en stichter van de Frontpartij.

Meester Coene vestigde zich als advocaat te Aalst en werd in 1943 gouvleider van het VNV, waarna hij zoals zovele repressieslachtoffers, in de Belgische kerker belandde. Gevoelens van bitterheid of wraak waren deze hoogstaande, christelijke intellectueel totaal vreemd.

De evolutie in de VU heeft hij, ook als trouw lezer van het weekblad *WIJ*, met sympathieke aandacht gevolgd en ook zijn bezorgdheid geuit wanneer er, zoals onlangs opnieuw, moeilijkheden waren in 'zijn' partij.

Als markant voorzitter van het IJzerbedevaartcomité heeft Seppe Coene, hij volgde *Rik Borginon* op, zijn stempel gedrukt en steeds een verzoenende rol gespeeld.

In 1992 mocht hij de erepenning van de Vlaamse Regering in ontvangst nemen. Wij zullen ons deze rijzige, indrukwekkende voorman blijven herinneren als een rechtschapen, soms bedeesde familielid die de democratische Vlaams-nationale beginselen bijna een ganse eeuw liefdevol heeft beleefd.

Aan zijn weduwe, kinderen, klein- en achterkleinkinderen bieden wij onze oprechte deelneming aan in de rouw. Meester Coene ruste in vrede.

Mr. Coene, zoals wij hem zo vaak op de IJzervlakte konden zien...

Jan Caudron

10

OOST-VLAANDEREN

Za. 2 dec. GENTBRUGGE: Uitreiking 'Torenwachtersprijs' aan Eva Bal. Om 15u. in de trouwzaal van het Dienstencentrum, Braemkasteel straat. Org.: dr. J. Goossenaerts. Info: 09/231.19.41.

Za. 9 dec. NINOVE: Kerstfeest van VVVG-Ninove. Om 12u.30 in zaal De Pennelekker, Ninoofsesteenweg 22 te Denderhoutem. Met uitgebreid menu aan 1.000 fr., niet-leden 1.150 fr. Gevolgd door gezellig samenzijn. Inschrijven door storting op rek.nr. 979-1300520-46 of op tel. 054/33.43.47.

WEST-VLAANDEREN

Do. 30 nov. BRUGGE: Leeskring VVVG-Brugge-Centrum. Bespreking boek 'Eclips' van Bernlef o.l.f. Omer Dombrecht. Om 14u.30 in De Gulden Spoor, 't Zand 22.

Do. 30 nov. BRUGGE: Voordracht en diavoorstelling door Walter Gansemans: 'Over de Kilimanjaro'. Om 15u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Org.: Informativa vzw.

Ma. 4 dec. ROESELARE: Bezoek van Sinterklaas aan VVVG-Roeselare. Om 14u.30 in PC, Kattenstraat. Org. VVVG-Roeselare.

Ma. 4 dec. IEPEER: Cursus Bloemschikken. Om 19u. in het zaaltje van het Trefcentrum (West-Flandria), Jules Capronstraat 15. Deelname: 350 fr. Org. VVI. Info: Rita Vuylsteke (057/20.83.91).

Ma. 4 dec. IZEGEM: Bezoek o.l.v. gids aan tentoonstelling 'Religieuze kunst in Izegems bezit'. Om 20u. (1ste groep) en om 21u. (2de groep). Prijs: 50 fr. Vooraf

aanmelden bij Josée Bogaert (tel & fax 051/30.10.39); Org.: VSVK.

Di. 5 dec. IZEGEM: Fietstocht, met start om 14u. aan het beeld 'Het Paar', Korenmarkt. Org.: VVVG-fietsclub.

Do. 7 dec. IZEGEM: 'Politiehervering. Mogelijkheden en verwachting', door prof. Brice De Ruyver (UG). Om 20u. in de bar van de Stedelijke Academie voor Muziek en Woord, Kruisstraat 15. Toegangspreis: 100 fr., abo's gratis. Org.: VSVK.

Za. 9 dec. TIELT: Overwinningfeest van de Tieltsse VU&ID. Om 19u. in het Ontmoetingscentrum te Aarsele. Met warme beenhosp, gevolgd door gezellig samenzijn. Deelname: 500 fr. Kaarten bij bestuursleden.

Ma. 11 dec. ROESELARE: VVVG-Roeselare bespreekt boek 'De Kraai' van Bavo Claes, o.l.v. Ingrid Scherrens. Om 14u.30 in de Gaaipersstraat 2 te Roeselare. Org.: VVVG-Roeselare i.s.m. VCLD.

Ma. 11 ROESELARE: 'Vlaanderen, Europa en de wereld'. Inleiding door david Crikemans (UIA) op het debat over de Kleurennota. Om 20u. in CC De Spil. Toegang gratis. Org.: VU-nationaal i.s.m. VCLD.

Di. 12 dec. IZEGEM: Kerstfeest van FVV-Izegem. Info bij Renata Blondeel, 051/30.48.08.

Di. 12 IZEGEM: Fietstocht, met start om 14u. aan het beeld 'Het paar', Korenmarkt. Org.: VVVG-Fietsclub.

Wo. 13 dec. BRUGGE: Een reeks korte films over een mooi stukje Frankrijk door Yvan Bruyneel. Om 15u. in PCH Magdalena, Violierstraat 7. Deelname 70 fr., met koffietafel 140 fr. Deuren vanaf 14u. Org.: VVVG-Brugge-Noord (050/38.10.08).

Za. 16 dec. IZEGEM: Jaarlijkse hutsepotteling. Om 17u.30 aan het Vlaams Huis. Start van de wandeling. Om 20u. aan tafel in het Nieuw Gemeentehuis, Kachtem. Vooraf inschrijven bij Wilfried Lagae (051/30.48.78), Joris Verbeke (051/30.48.08) of bij Victor Steelant (051/31.22.30). Org.: Wandelclub Vlaams Huis.

Di. 19 dec. IEPEER: Om 15u. treedt het Wiener Ensemble Roger Renard uit Gent op in het Fastop 'Ter Camere', Zonne-

beekseweg 286 te Ieper. Toegang 150 fr., +3pas 100 fr. Org.: VVVG-afd. Ieper i.s.m. Ministerie v.d. Vlaamse Gemeenschap, afd. Volksontwikkeling en Bibliotheken.

Di. 19 dec. KORTRIJK: Om 19u.30 kookdemonstratie door kok Steven Holvoet, in het Trefcentrum West-Flandria, Kortrijk. Inschrijven: B. Deconinck-Damiens (056/21.26.99). Org.: FVV-Kortrijk.

Di. 19 dec. IZEGEM: Kerstfeest en jaarlijkse statutaire ledenvergadering VVVG. Om 14u.30 in zaal Ter Maerel, Abelestraat 36. Org.: VVVG.

Do. 21 dec. BRUGGE: Veerle Rooms spreekt over 'Japanse houtsnijkunst'. Om 15u. in De Gulden Spoor, 't Zand 22. Org.: Informativa vzw.

Do. 21 dec. TIELT: Gespreksavond over 'Het altaar van de politiek'. Gastspreeker: Marc Platel. Om 20u. in 't Vossenhol (keldertheater CC Gildhof) Sint-Michielsstraat 7 te Tiel. Org.: A. Vander Plaetsekring i.s.m. VCLD. Info: Hilde Houwen (051/40.42.94 of 02/219.25.00 - kantooruren).

Wo. 27 dec. BRUGGE: Kerstviering 'Zuikerkerks Musical Show Ensemble'. Om 15u. in PCH Magdalena, Violierstraat 7. Deuren vanaf 14u. Deelname 100 fr., met koffietafel 200 fr.; niet-leden 250 fr. Org.: VVVG-Brugge-Noord (050/38.10.08).

VLAAMS-BRABANT

Do. 30 nov. LEUVEN: Gespreksavond over 'Armoede in Vlaanderen. Wie? Wat? Waarom?'. Om 20u. in De lange Trappen, M. De laeyensplein 1 te Leuven. Org.: VUJO-Leuven i.s.m. VCLD.

Za. 9 dec. OVERIJSE: Feest t.g.v. de nieuwe bewindsploeg. In zaal De Rank, Hoeilaartsesteenweg. Vanaf 20u.30 tot in de vroege uurtjes... Org.: VU-Overijse/OV2002.

ANTWERPEN

Za. 2 dec. KAPELLEN: Ontbijtbuffet. Van 9u.30 tot 13u. in feestzaal 'De Haas-

dam', Hoogboom. Aangeboden door provincieraadslid Gerda Van Langendonck en schepen in spe Jan Verbiest aan alle medewerkers van de verkiezingen van 8 oktober 2000. Seintje ter bevestiging voor 28/11 bij Gerda, 03/664.79.61 of Jan 03/605.79.11.

Zo. 3 dec. ANTWERPEN: Herfstwandeling. 8km-lange gezinswandeling in de omgeving van de Trappistenabdij (Malle en de Brechtse Heide. Samenkomst om 14u. op de hoek van de parking van het St.Jozefziekenhuis (Malle-Zoersel). Info: J. Claesen (03/384.19.88). Org. Kunstkring De Schuine Boom, aangesloten bij Rodenbachfonds Antwerpen

Wo. 6 dec. TURNHOUT: Jaak Peeters spreekt over 'Zoeken naar wijsheid'. Om 20u. in CC De Warande, Keldercafé. Toegang gratis. Org.: Vlaamse Kring Turnhout. Info: Klara Hertogs, 014/72.45.79.

Do. 7 dec. BERCHEM: Eerste deel van een tweedelige cursus over '2000 jaar geschiedenis van Vlaanderen' door F.J. Verdoodt. Om 20u. in Cultureel Centrum Berchem, Driekoningstraat 126 te Berchem. Deelname volledige cursus: 500 fr., studenten en 65+ 300 fr. Org.: VCLD. Info: 02/219.25.00.

Do. 14 dec. BERCHEM: Tweede deel van een tweedelige cursus over '2000 jaar geschiedenis van Vlaanderen' door F.J. Verdoodt. Om 20u. in Cultureel Centrum Berchem, Driekoningstraat 126 te Berchem. Deelname volledige cursus: 500 fr., studenten en 65+ 300 fr. Org.: VCLD. Info: 02/219.25.00.

Vr. 15 dec. PUURS: Dansfeest van VU&ID-Puurs, met optreden van Margriet Hermans en aansluitend discobar. In de polyvalente zaal van CC de Koelebloem in Puurs. Deuren vanaf 20u.30. Kaarten in vvk. aan 150 fr. bij Inge Faes (0477/332.914), aan de kassa 200 fr. Steunkaarten: 100 fr. Met gratis tombola op de kaarten.

Wo. 27 dec. BORGERHOUT: Kerstallentocht. Vertrek in Borgerhout om 8u.45. Deelname: 850 fr. Alle info bij Jan De Scheerder (03/236.45.43). Org.: Vlaamse Kring voor Volksontwikkeling.

Begin jaren negentig bleef - op enkele uitzonderingen na - van het betere luisterlied weinig of niets over op de platenmarkt. Vandaag is kleinkunst terug van weggeweest.

◆ CULTUUR ◆

Wie zich geen snars aantrok van de nieuwe muzikale trends was *Johan Verminnen*, die na een tijdje zwarte sneeuw in de tachtiger jaren bij een nieuw platenmerk en manager *Leon Lamal* met een reeks nieuwe nummers zijn oude fans en een nieuw publiek wist aan te spreken. Daar was ook *Willem Vermandere* met een tweejaarlijkse plaat en gesmaakte optredens. En niet te vergeten: *De Nieuwe Snaar*, *Bram Vermeulen* en *Freek De Jonghe* met nieuwe muziekprogramma's. *Zjef Van Uytzel* verkoos zijn beroep van architect op te nemen en *Wannes Van de Velde* ontdekte de flamenco. *Roland* bleef blues spelen tot stukken in de nacht terwijl *Miek* en *Roel* nog wel eens werden uitgenodigd voor een typische, ietwat afstandse, kleinkunstavond.

Gelukkig was er een nieuwe lichting jongeren die de draad opnam: *Stef Bos* via *Radio 2* en 'Ochtendkuren', *Dana Winner* en *Bart Herman* die van de opkomst van de commerciële zender gebruik maakten om hun liedjes een tophittkans te geven. En er was ook *Sabien Tiels* die op haar eigen manier muzikale grenzen verlegde.

JAN DE WILDE

Een van de beste woordkunstenaars van de zeventiger jaren was *Jan De Wilde*, die na zijn schitterend debuut met 'Zrra' in 1970, twee jaar later de plaat 'Vogelzang 5' als voltreffer uitbracht. Ondertussen maakten disco en punkgeweld een einde aan zeven vette kleinkunstjaren. Bij het beluisteren van de vier eerste elpees van *Urbanus* weet je meteen aan wie hij zowel zangstijl als coaching te danken heeft. Achter de schermen bleef *Jan De Wilde* niet alleen voor *Urbanus* maar voor velen een groot voorbeeld en begin negentig pakte hij uit met de nogal donkere en schampere elpee 'Hé hé', waarbij hij het zonder verpinken opnam tegen de steeds groter wordende middelmatigheid en bekrompenheid van wie hij 'VTM-mers' noemde. Vier jaar geleden bracht *De Wilde* een cd uit met live-opnamen, begeleid door strijkers....

Zijn pas verschenen 'Oude Maan' (uit bij *EMI*) is opnieuw de *Jan De Wilde* van toen: de vier eerste liedjes knopen aan bij zijn vertrouwde lentefrisse repertoire van begin jaren zeventig, zijn woordspelingen en ironie zijn weer topkwaliteit. Het licht huppelende 'Favoriete beest' bezingt het zootje huisdieren dat hem in het hoofd komt. Waarna de noodkreet klinkt van een veertigjarige 'Vrijgezel' die om vriendschap en gezelschap smeekt. In 'Moordenaar' klinkt *De Wildes* taalvaardigheid, zijn menslievendheid en gram over hoe de goegemeente

oordeelt en de gruwelijkste (middeleeuwse) straffen toebedeelt. Het ludiek aandoende westernritme frist de zwaar-moedigheid even op.

Ook 'Vroeger nog bleker' rekt af met grote levensvragen, zo heeft hij vragen bij het overplanten van organen waarbij hij bedenkt of *Jezus* op de *Laatste Dag* nog wel zal weten wat bij wie hoort. In 'Wakker naast jou' neemt *De Wilde* ontrouw en flirterig gedoe op de korrel door een opsomming van eenvoudige maar gezellige bedgeneugten. Een originele liefdesverklaring, zoals je van hem kan verwachten. In de plaatstitel 'Oude maan' zitten de kat en hij rustig te kij-

het bij eenvoudige begeleiding van gitaar en accordeon voor de liedjes die *Elly* zingt, zoals in 'Het verhaal', waarna *Rikkert* zijn vocaal werk weer met elektrische klanken ondersteunt. Persoonlijke gevoelens als herinneringen aan het oude huis en Hilversum, het kommerloze leventje van toen, schuilen voor kou en eenzaamheid; het komt allemaal aan bod. Even militant zijn ze als het slaafse volgen van reclame aangeklaagd wordt, het staat lijnrecht tegenover de menselijke creativiteit. Wat later nemen *Elly* en *Rikkert* het op voor de natuur.

Zeer mooi klinkt het weemoedige 'Het olle laand' dat in dialect gezongen

Kleinkunst terug van weggeweest

ken, en in 'Sorry vlo' beschrijft *De Wilde* de huisvredebreuk die de aanwezigheid van het diertje in zijn sok meebrengt. Gelukkig is er de pels van de poes aan wie hij ze kan toevertrouwen.

Dé verrassing van de cd is een nieuwe (?) versie van zijn 'Slaapliedje' uit '75, waarna het nummer 'Mannen met...' meer dan eens naar *Randy Newman* refereert, omlijst door bluesachtige finger-picking.

Voor het eerst zingt *Jan* werk van iemand anders, van *Luc De Vos* met wie hij heel veel meent gemeen te hebben. Afsluiter is 'Pauvre Ruteboeuf', in vertaling van *Johan Daisne*, met de hamvraag 'Waar zijn de vrienden van wel-er?'.

Dit is weer *Jan De Wilde* op zijn best.

ELLY EN RIKKERT

Elly Nieman blijft onlosmakelijk verbonden met *Boudewijn de Groot* in het duet 'Meester Prikkebeen', maar samen met *Rikkert Zuidervelt* heeft ze achteraf hoge ogen gegoooid. Zij was de laureate van een chansonwedstrijd te Eindhoven en het muzikale duo dat ze even later vormden werd een levenswerk. Jaar na jaar verscheen een nieuwe elpee die met nummers als 'Aladin' en de 'Kauwgomballenboom' legende, sprookje, hippielevens en (niet-kerks) religieus denken op schitterende wijze samenbracht. In de jaren tachtig gingen beiden met de Pinkstergemeenten op de religieuze toer. Na enkele elpees waarbij ze duidelijk op zoek waren naar zichzelf en een eigen stijl zijn ze er weer in volle glorie.

Uiteraard pikken ze op deze 'Reisverhalen' aan bij herinneringen, waarbij ze besluiten dat 'Blijven reizen' voor hen de boodschap is. Ook muzikaal houden ze

wordt. In 'Reisverhaaltje' is *Elly* weer in sprookjesland samen met kleine *Pepijn* voor het slapengaan. Een typische *Elly* en *Rikkert*-plaat voor hun vele liefhebbers van toen, maar ook een mooie aanknoping naar het luisterlied van van-

daag. *Elly* en *Rikkert* hebben ook een eigen webstek: www.Ellyenrikkert.nl. Begin december zijn ze, omringd door hun vaste begeleiders *Jan Berger* en *Dick Le Mair*, in concert op de Antwerpse Luchtbal.

Na de Nieuwjaarsdagen trekt *Johan Verminnen* door Vlaanderen, dit keer op solotoer. *Wannes* en *Roland* treden vrijdag 1 december op in 't Gheland aan de Waalvest te Menen. Voor ons meisjestrio *Laïs* zijn het belangrijke dagen: ze zijn dit weekeinde achtereenvolgens in het Nederlandse Den Bosch en Emmeloord en volgende week in Leiden.

Sergius

Jan De Wilde:
als hij maar
de tijd
krijgt...

11

Musti en Klikkerdeklik in de prijzen

De Vlaamse tekenfiguurtjes, het poesje *Musti* en het eekhoortje *Klikkerdeklik*, zijn door *Maki.nl*, de Nederlandse site over kindersoftware en internet voor ouders en school, en het computerblad *Compukids*, het vakblad bij uitstek voor kinderen, uitgeroepen tot de beste cd-roms van het voorbije jaar. Het was de allereerste keer dat de prijzen uitgereikt werden.

In de rubriek 'thuissoftware' voor kleuters van 0 tot 4 jaar gingen twee Vlaamse uitgeverij met de prijzen lopen. De Tieltsse uitgeverij *Lannoo* was de beste in het onderdeel 'leren' met haar eekhoortje *Klikkerdeklik*. Volgens de vakjury leert het de kleinsten spelenderwijs omgaan met de computermuis in de vorm van een 12-tal spelletjes. Vooral het gebruik van echte foto's, die voor de kinderen zeer herkenbaar zijn, viel in de smaak. Ook de verschijning van het eekhoortje zelf wordt heel goed overgebracht bij de kleine computerfanaten. Eerst legt *Klikkerdeklik* de werking van het spelletje uit en gaat daarna slapen. Op die manier vinden de kinderen dat ze alle tijd hebben om de verschillende items te doorlopen.

EIGEN TEMPO

In het onderdeel 'spelen' was de eerste prijs weggelegd voor de *Ketnet*-poes *Musti*. Het

interactieve verhaal 'Musti naar het ziekenhuis', uitgegeven door de *Standaard Uitgeverij* en richtprijs van 495 frank, laat de kleinsten meegenieten van de nieuwe schommel die *Musti* van haar papa kreeg. De onstuimige meneer *Konijn* duwt *Musti* echter zo hard dat hij valt en zijn arm bezeert. Daarom moet hij even langsgaan bij het ziekenhuis wat hem toch een beetje bang maakt. Even later verschijnt hij met een fleurig gekleurd gipsverband want er zit een barstje in het bot... Niet-lezertjes kunnen het verhaal, vanzelfsprekend verteld door de bekende *Musti*-stem van *Rachel Frederix*, in hun eigen tempo beluisteren en de kleurrijke animatie bekijken. Elk scherm verbergt daarenboven een aantal leuke klikpunten die dan weer kleur-, reken-, geheugen- en observatiespelletjes blijken te zijn.

De jury viel voor de knap ingesproken teksten en de mooi afgewerkte pagina's van het verhaal. Daarnaast vond ze het boek 'echt leven' met heel wat originele speeltjes daar nog eens bovenop. Een aanrader voor de Sint of zijn Kerstman-collega.

De beide cd-roms zijn te koop in de betere boekhandel.

Haddock

Het eerste tekenverhaal dat we vandaag bovenhalen, is het vierde deel in de *Ragebol*reeks van tekenaar Frank en scenarioschrijver Bom. Tekenaar Frank heeft al jaren een boontje voor dieren en dat kan je zeker ook merken in zijn albums. De nieuwste *Ragebol*, die jaren op zich liet wachten, is meer dan de moeite waard met twee kortverhalen: eentje uit 1993 en een gloednieuw verhaal. Onder de titel 'Onder twee zonnen' uit de *Dupuis-Spotlightreeks* kan de stripliefhebber genieten van twee totaal verschillende

Nu de dagen stukken korter zijn en het gure weer steeds meer de bovenhand haalt, kan een stripje onder de schemerlamp soms wonderen doen.

CULTUUR

werelden. In het eerste verhaal winnen *Ragebol* en zijn vriendin *Catherine* een reis naar Japan. Daar raken ze elkaars spoor bijster in de drukte van het metrostation van de miljoenenstad Osaka... In het tweede deel moet *Ragebol* een familiedispuut tussen zijn grootmoeder *Eleonore* en oom *Eduard* zien op te lossen onder de zon van Burundi. Gorilla's, krokodillen, nachtmerries en de kleine *Sandrine* tonen schitterende, maar soms diepdroevige beelden van Afrika.

kozen voor een detectiveverhaal in de beste "film noir"-traditie en zochten hun inspiratie onder meer bij *Sokal's* Inspecteur *Canardo*. Hun hoofdrolspelers zijn diep realistische dierenfiguren die dan ook zorgen voor een 'beestachtige' rolverdeling. Op een duistere, gure morgen krijgt de privé-detective de opdracht van commissaris *Smirnov* om een lijk te identificeren. Als blijkt dat het gaat om zijn oude boezemvriendin *Natalia Wilford* gaat hij door tot op het bot waardoor hij tal van

Canales. Een absolute aanrader.

ONVERSCHROKKEN

Voor de jongsten laten de nazaten van *Peyo* het 21ste smurfenverhaal op ons los. Scenarist *Thierry Culliford* bijgestaan door *Luc Parthoens* en tekenaar *Alain Maury* zetten met 'De smurfendreiging' een verhaal op waarbij onenigheid de voorbeeldig georganiseerde gemeenschap van de blauwe smurfjes dreigt te verwoesten. Het smurfendorp staat volledig op zijn kop als de smurfen die doorgaans vriendelijk, behulpzaam en opgewekt zijn, onherkenbaar veranderd zijn. Grote Smurf besluit om in te grijpen maar plots wordt een aantal smurfen overvallen en gevangengenomen door onbekende smurfen die blijkbaar ook al een Grote Smurf in hun rangen tellen... Of de start van een actueel verhaal waarbij thema's als concentratiekampen, goelags of andere schendingen van de elementaire, individuele vrijheden niet uit de weg worden gegaan. Zowel *Luc Parthoens* als *Thierry Culliford* vertellen van zichzelf dat ze geen boodschap willen prediken. „Dat is niet onze taak en wie zijn wij om anderen de les te leren? Het is een nieuw Smurfenavontuur waarvan we hopen dat het even vermakelijk is als de voorgaande. Elke lezer, jong of oud, mag erin zien wat hij zelf wil...”

Ook *Kid Paddle*, de onverschrokken en overmoedbare kampioen van de joystick, heeft weer alles over om te winnen. Tekenaar en geestelijke vader *Midam* laat *Kid Paddle* in zijn alweer zesde album 'Rodeo Blork' de gekste grappen en grollen uithalen in de door *Kid* minder gesmaakte aanwezigheid van *Blork*, een groot, agressief, kwijlend monster dat lunaparken onveilig maakt! Ook nu weer slaagt *Midam* erin om de lezers te verbazen met staaltjes van zijn ongebreidelde fantasie. Bij de eerste druk van dit album zit overigens een gratis en exclusieve cd-rom met onder meer een screensaver en de drie lievelingsspelletjes van *Kid Paddle* waarbij jij ook *Blork* te lijf kan gaan. Lukt het om de stripheld eens in de luren te leggen?

Haddock

Strips voor koude decembermaanden...

Eén van de meest opmerkelijke nieuwkomers in het stripwereldje is ongetwijfeld het debuutalbum 'Blacksad 1: Ergens tussen de schaduwen' van de Spanjolen *Juan Diaz Canales* en *Juanjo Guarnido*. Zij

gedekte potjes moet openen... Tekenaar *Guarnido* zorgt met zijn prachtige tekeningen en heel geslaagde inkleuring voor een prachtig ogend verhaal dat schitterend geassisteerd wordt door scenarist

Drie decennia Ons Erfdeel

De faam van de *Stichting Ons Erfdeel* moet niet meer gezongen worden. In Vlaanderen niet, maar ook bij onze Noorderburen niet. En zelfs buiten de grenzen van De Lage Landen niet. Als ooit de uitdrukking 'cultureel ambassadeur voor Vlaanderen' terecht was, dan is het wel voor de uitgever van tijdschriften zoals *Ons Erfdeel* en *Septentrion*, van een kwarteeuw *Jaarboek De Franse Nederlanden - Les Pays-Bas Français* en daar nog bovenop een bibliotheek andere publicaties, vaak in verschillende talen. Met telkens weer hetzelfde begin- en eindpunt: de Nederlandse cultuur in de meest brede zin van het woord. Met telkens weer diezelfde opvallende grote zorg voor inhoudelijke en grafische kwaliteit. Intussen is ook een overzicht van de architectuur in de Lage Landen verschenen.

FEESTJAAR

Het succesverhaal van de *Stichting Ons Erfdeel* duurt nu al dertig jaar. Geen overheidsdienst kwam of komt er aan te pas, zeker geen politieke kleur, de *Stichting* was, is en blijft een privé-initiatief dat telkens weer zelf moet zien hoe de volgende jaargang nog aan te kunnen. Die dertigste verjaardag werd eerder gevierd met een feestuitgave van het 25ste *Jaarboek De Franse Nederlanden*, voorgesteld op het Belgische consulaat in Rijsel. Intussen kwam er nog een achtste deel in de prestigieuze reeks *The Low Countries*, het Engelstalige culturele jaarboek van en vooral over de Lage Landen. Het feestjaar werd intussen afgerond met een poëtische feestavond in de beroemde *Hospice Comtesse* ook weer in Rijsel. Een ontmoeting die een blijvende weerslag kreeg in een lijvige tweetalige bloemlezing met daarin alle voorgedra-

gen teksten, oorspronkelijke versie en vertaling. Spijtig genoeg niet in de handel verkrijgbaar.

Het moet gezegd dat de vertoning in Rijsel indruk maakte. Ruim vierhonderd belangstellenden hadden niet alleen hun aanwezigheid toegezegd, maar kwamen ook opdagen. Er waren in de grote beroemde ziekenzaal van het *Hospice Comtesse* in het oude hart van Rijsel - als de geschiedenis het had gewild dan was Rijsel vandaag misschien nog altijd Rijsel en niet Lille - geen lege plaatsen meer. *Betty Mellaerts*, *Miriam Van hee*, *Rutger Kopland* en anderen zorgden er voor een poëtische soms heel verrassende cultuuravond op hoog niveau. Met een extra groet voor zanger *Dirk Van Esbroeck* die zich in zijn muzikale sas voelde in de uitvoering van de Frans-Vlaamse volksliederen van *Edmond de Coussemaker*, de man die er voor zorgde dat die liederen opgeschreven en dus bewaard werden.

Als smaakmaker, een klein stukje uit 'West-Flandre', de Franse vertaling van 'West-Vlaanderen' van *Hugo Claus*:

Mes lettres sont: West-Flandre, dune et polder.

En toi je me noie, terre, tu deviens un gong dans mon crâne et parfois dans le port du soir

une conque marine: hanneton et mai, claire sombre terre.

In het oorspronkelijke Nederlands leest dat als volgt:

Mijn letters zijn: West-Vlaanderen duin en polder ik verdrink in u

Land gij wordt een gong in mijn schedel en soms

Later in de havens

Een kinkhoorn: mei en kever Duistere lichte Aarde

Van diezelfde *Claus* werd ook 'In Flanders Fields' voorgelezen. Een bijna Permeklaans tableau dat in Franse vertaling van de oorspronkelijke Vlaamse sterkte niets moet inboeten.

STERVEN IN DE LAGE LANDEN

Het wordt moeilijk om jaar na jaar op een andere manier te zeggen dat het pas gepubliceerde boek opnieuw meer dan goed is. Daarom dit keer geen algemene beoordeling van de achtste uitgave van *The Low Countries*. Gewoon signaleren wat ons persoonlijk het meest boeide. Zoals de reeks artikelen over de 'cultuur van geboren worden, ouder worden én sterven in de Lage Landen'. Met onder meer dertien Nederlandstalige gedichten over de dood in Engelse vertalingen, dood en begraven worden in Nederland en zelfs een studie over de ontleedkunde van het menselijk lichaam.

Als geboren Gentenaar kunnen we moeilijk anders dan de twee bijdragen over de Arteveldestad als verplichte lectuur aanbevelen.

Toch één kritische opmerking: de nieuwe vormgeving van de omslag met die opvallend zware TLC-aankondiging is minder geslaagd. Maar dit is natuurlijk een kwestie van persoonlijke smaak.

Marc Platel

⇒ *The Low Countries*. Uitg. *Stichting Ons Erfdeel*, Rekkem. Tel. 056/41.12.01, 320 blz., 1.500 fr

⇒ *Ragebol 4: Onder twee zonnen*, Uitgeverij Dupuis, 48 pagina's, 338 fr.

⇒ *Blacksad 1: Ergens tussen de schaduwen*, Uitg. Dargaud Benelux, 48 pagina's, 250 fr.

⇒ *De Smurfen 21: De Smurfendreiging*, Uitg. Le Lombard, 48 pagina's, 180 fr.

⇒ *Kid Paddle 6: Rodeo Blork met exclusieve cd-rom*, Uitg. Dupuis, 48 pagina's, 165 fr.

Uit de ziel van een peshmerga

◆ CULTUUR ◆

Ahmed Bamarni werd in 1952 in Bamarne, een dorp in Iraaks Koerdistan geboren. Zoals zovele Koerden draagt hij de naam van zijn geboortedorp: 'hij die uit Bamarne komt'. Reeds op zijn zestiende streed hij in het Koerdisch verzet, maar hij werd verplicht naar Frankrijk in ballingschap te gaan. Van de peshmerga's, benaming voor de verzetstrijders in Iraaks Koerdistan, is hij tolk ten overstaan van de westerse publieke opinie. Ondertussen werd hij een van de voornaamste vertegenwoordigers van de *Patriottische Unie van Koerdistan* (PUK) en in 1992 verkozen tot afgevaardigde van het parlement van Iraaks Koerdistan. Vandaag is Bamarni de vertegenwoordiger van de PUK in Brussel.

HALABJA

Het Koerdisch Instituut te Brussel publiceert nu het levensverhaal van Ahmed Bamarni, het boek draagt de titel 'De Koerdische Lente. Ik, peshmerga, ik

geef mijn ziel'. Het eigenlijke verhaal wordt voorafgegaan door een voorwoord van Danielle Mitterand, de weduwe van de Franse president Mitterand en door een voorwoord van Bernard Kouchner, een van de stichters van *Artsen Zonder Grenzen*.

Als rechterhand van Jalal Talabani (leider van de PUK) vertelt Bamarni zijn beleving van de geschiedenis van de Koerden, die loopt doorheen de val van de *Sjah* in Iran (1979) en doorheen de operatie Woestijnstorm (1991).

Het relaas, vol gevoelens en tegelijkertijd realistisch, leest zeer vlot en is doorspekt met verslagen van intrigerende militaire operaties, listen, folteringen, verhalen over volkerenmoord.

Denken we maar aan het chemische bombardement van de stad Halabja door de Iraakse luchtmacht, met meer dan 5.000 doden!

UIT DE EERSTE HAND

Wie het boek leest krijgt een uitgebreid

inzicht over de situatie van de Koerden in Irak en de nationale en internationale politiek betreffende het Koerdische vraagstuk. De auteur drukt de hoop uit dat elke lezer door het lezen van het boek wakker geschud wordt en begrip zal hebben voor de diplomatieke pogingen die het Koerdische volk de vrijheid moeten geven waarop het al zolang wacht. Het is bewonderenswaardig en uniek dat een volk, dat in het verleden zoveel wrede heden heeft moeten ondergaan en nog steeds moet ondergaan, met alle mogelijke middelen blijft strijden om zijn droom van 'erkenning als volk' verwezenlijkt te zien. Het boek wordt besloten met een lijst met merkwaardige data uit de voorbije 100 jaar in het leven van het Koerdische volk. De kalender begint op 20 maart 1898, dag waarop in Cairo de eerste Koerdische krant werd uitgegeven. De chronologie eindigt op 15 februari 1999, dag waarop Abdullah Öcalan in Kenia werd opgepakt en aan de Turkse autoriteiten werd uitgeleverd

Dit boek is onmisbaar voor wie de geschiedenis van de Koerdische natie uit 'de eerste hand' wil vernemen..

Bart Wouters

Ahmed Bamarni, peshmerga in Brussel...

⇒ *De Koerdische Lente. Ik, peshmerga, ik geef mijn ziel. Ahmed Bamarni. Uitg. Koerdisch Instituut, Boneelstraat 16, 1210 Brussel. Tel. 02/230.89.30. 276 blz., 499 fr.*

13

HOOFDBREKER

Opgave 23

Horizontaal

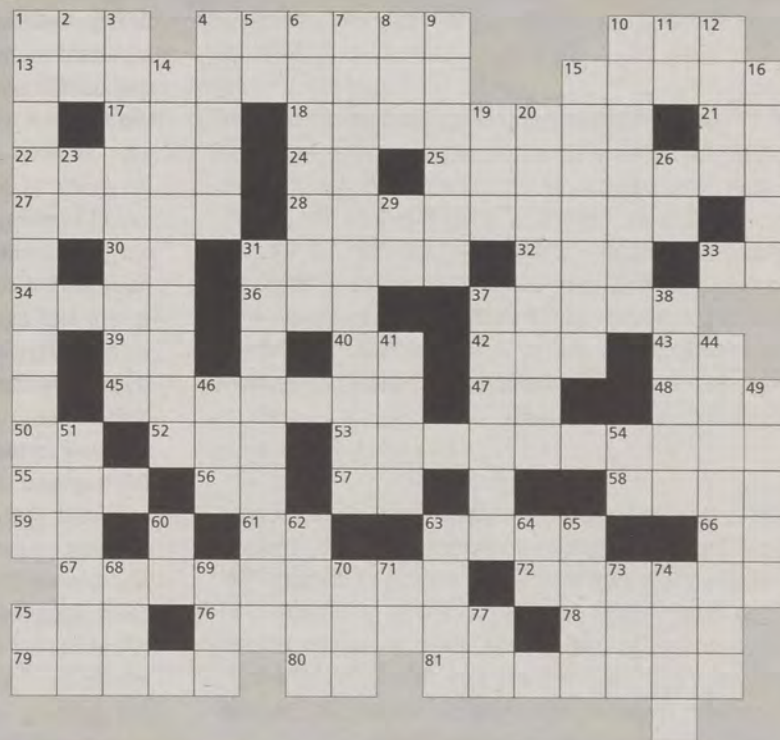
1. Steen (3)
4. Oude vrouwen (6)
10. Bloeiwijze (3)
13. Gehucht van Genk met een roemrijk voetbalverleden (10)
15. Zitkamer (5)
17. Trans Europe Express (3)
18. Deze vrek werd bekend door Molière (8)
21. Fries water (2)
22. Verdrukte Aziat (5)
24. Eerste en laatste letter van het opschrift op de IJzertoren (2)
25. Als je in zo'n dorp woont heb je geen vaste grond onder de voeten (8)
27. Iedereen kent wel deze Griek (5)
28. Gerecht van meel, melk en stroop (9)
30. Beryllium (2)
31. Deze kleine West-Vlaamse gemeente grenst aan Frankrijk (5)
32. Anagram van 'rek' (3)
33. Oosterlengte (2)
34. Tuinwerktuig (4)
36. Ivoor (3)
37. Voorstelling van mens of dier in één of andere materie (5)
39. Evangelische Omroep (2)
40. Boom (2)
42. Vaas (3)
43. Rivier in Azië (2)

45. Metgezel (7)
47. Muzieknoet (2)
48. Troefkaart (3)
50. Egyptische zonnegod (2)
52. Gevangenis (3)
53. Getallenkennis (10)
55. Boom (3)
56. Bazige Vrouw (2)
57. Eerstkomend (2)
58. Beslist geen sympathieke broer (4)
59. Gewichtmaat (2)
61. Ter stede (2)
63. Wie zijn mening zegt, neemt het niet voor de mond (4)
66. Nieuw Testament (2)
67. Peterman (9)
72. Geschrift ter aanvulling of toelichting (6)
75. Grote stroom (3)
76. Honorarium (7)
78. Jongensnaam (4)
79. Brusselse gemeente (5)
80. Lectori Salutem (2)
81. Dichterbij komen (7)

Verticaal

1. Uiterst beweeglijk (12)
2. En andere (2)
3. Deelgemeente van Dilbeek (9)
4. Stad in Noord-Brabant (5)
5. Boom (2)
6. Deel van een ketting (7)
7. Deze Engelse toneelschrijver is naar onze mening nog altijd niet geëvenaard (11)
8. Roem (3)

9. Eventjes proeven (6)
10. Een wat riskant appeltje voor de dorst (7)
11. Aluminium (2)
12. Stuur (4)
14. Lofbetuiging (9)
15. Een renner die hieraan bezig is, heeft geen medevluchters (7)
16. Hoog gelegen Aziatisch land (5)
19. Paling (3)
20. Ganzengeluid (8)
23. Dubbele klinker (2)
26. In orde (2)
29. Overdreven (2)
31. Vleier (9)
37. Kantoor (6)
38. Radiozender (5)
41. Noors vaartuig (4)
44. Afdwingen (8)
46. Drinkbeker (3)
49. Jaargetijde (5)
51. Als men het niet is duurt het niet zo lang (6)
54. Kleuter (2)
60. Politieke partij (2)
62. Vlug (4)
63. Oorsprong (4)
64. Algemeen Beschaafd (2)
65. Deze rivier loopt door Leuven en Mechelen (4)
68. Ieder (3)
69. Huid (3)
70. Indien (3)
71. Twee klinkers (2)
73. Vod (3)
74. Levenslucht (4)
75. Thans (2)
77. Achter (2)

Oplossing opgave 22

Horizontaal: 1. staar; 6. zwaarder; 13. ternaauwernood; 14. Reg; 15. dein; 17. arendsoog; 21. oksel; 22. Legerhond; 24. of; 25. Tio; 26. end; 27. nee; 28. neg; 29. me; 31. ent; 33. als; 35. eg; 36. bandiet; 38. do; 39. seance; 41. Venlo; 42. OT; 43. luister; 45. opname; 48. ik; 49. See; 50. OSA; 52. mi; 53. spookrijder; 58. flier; 61. uil; 62. Oswald; 63. or; 64. Ali; 66. es; 67. kroost
Verticaal: 1. straatmadelief; 2. teer; 3. argeloos; 4. an; 5. rand-gemeente; 6. zwaard; 7. we; 8. Aragon; 9. An; 10. rododendron; 11. doek; 12. Edison; 16. Nefertete; 18. Ne; 19. Senegalees; 20. oh; 23. neen; 30. abc; 32. Ti; 34. LO; 37. aerosol; 39. sessie; 40. nor; 41. VI; 42. om; 44. uk; 46. pak; 47. anijs; 50. ooi; 51. Arlon; 52. Miro; 54. pui; 55. ros; 56. DWO; 57. ea; 59. lor; 60. ras; 65. It.

Lucie De Munck uit de Lage Kerkwegel 26 te 9170 Sint-Gillis-Waas wint deze week. Zij krijgt binnenkort haar prijs thuisbezorgd.
 De briefkaart met de oplossing van opgave 23 verwachten wij ten laatste op maandag 11 december a.s. op ons adres: Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel.

Metropolis kreeg de première van Robbe de Hert's nieuwste film 'Lijmen' naar Willem Elsschot. Alleen hebben ze voor de -tigste keer 'vergeten' de Antwerpse filmers uit te nodigen. Ik zet vergeten tussen aanhalingstekens, want de PR-officer van het concern heeft blijkbaar lak aan al hetgeen filmers heet. Maar omdat de film van Antwerpse 'schat' Robbe is - én het een goede film is - wil ik hier toch enkele lijnen aan wijden. Het verhaal is iedereen bekend, daar is dus weinig aan toe te voegen. Dat de prent nog steeds actueel is, moet ook al niet gezegd, want van vreemde zaken-praktijken horen we dezer dagen genoeg. Neem maar het

proces van de Limburgse Steenkoolmijnen en Superclub, lees maar over de tribulaties van Flemish Language Valley en L&H. Is het trouwens nog niemand opgevallen dat de naam van de inventieve boekhouder van L&H dezelfde is als deze van de inventieve boekhouder die in Superclub wordt genoemd? Om kort te gaan: 'Lijmen' is goed en de acteurs zijn dat ook. Een licht (!) voorbehoud toch voor Mike Verdregh die het er wat te dik op legt en ook voor Willeke van Ammelrooy, die al in een betere rol heeft gezeten. Maar: het zijn druïloren die op de kleine foutjes letten. (**1/2)

Nu onze vrienden van Humo voor het eerst een goede selectie maakten van hetgeen Elvis Presley ons te bieden heeft (had?) op muzikaal gebied, zou het onze nationale VRT sieren moest zij het beste van Elvis op filmgebied aan de kijker aanbieden. Wat dan zeker niet mag ontbreken is 'Flaming Star' van Don Siegel, de regisseur die erin slaagde Elvis te laten acteren. En op komisch gebied is 'Follow that dream' een must. Verder kunnen nog: 'Jailhouse rock', 'Love me tender' en 'King Creole'.

Willem Sneer

♦ MEDIA ♦

Danny Boyle, Ewan McGregor en Ewen Bremner in 'Train-spotting'. Zat. 2 dec., Ned. 2 om 23u.50

Inside Marty Strydom is Zuid-Afrikaan, blank en professor aan een universiteit. Na een concert van Amnesty International in Zimbabwe wordt hij beschuldigd van samenzwering tegen de regering en hij belandt in de cel. Kolonel Kruger van de geheime politie moet zorgen dat Marty bekent. Amerikaans gevangenisdrama uit 1996 van Arthur Penn. Zon. 3 dec. Kanaal 2 om 22u.35

Grumple Old Men Amerikaanse romantische komedie uit 1995 van Howard Deutch. John Gustafson en Max Goldman zijn al meer dan vijftig jaar buien en al even lang elkaars vijanden. Maar sinds Johns huwelijk met Ariel, nu zes maanden geleden, hebben de mannen minder contact. Nochtans worden ze heel binnenkort familie, want Johns dochter Melanie en Max' zoon Phillip hebben besloten de grote stap te wagen... Maan. 4 dec., Kanaal 2 om 21u.05

La moutarde me monte au nez Franse komedie uit 1974 van Claude Zidi. Wiskundeleraar Pierre Durois, de zoon van politicus Hubert Durois, die hevig tegen publiekelijk naakt gekant is, bekijkt tijdens zijn lessen stiekem naaktfoto's. Op een dag besluiten zijn leerlingen een grap met hem uit te halen en ze verwisselen zijn map met naaktfoto's met een map waarin een verkiezingspeech van Durois Senior zit. Wanneer hij de 'vergissing' in extremis merkt, grijpt Pierre meteen in... Dins. 5 dec., VT4 om 22u.40

Buffalo Bill and the Indians Amerikaanse biografische film uit 1976 van Robert Altman. William Frederick Cody, alias Buffalo Bill, leefde in de jaren '80 van de vorige eeuw. Na een carrière als gids tijdens de burgeroorlog, als rijder voor de ponyexpres en als bizonjager voor de arbeiders aan de transcontinentale spoorweg, wordt hij populairder dan ooit met zijn Wild West Show. Dond. 7 dec., VT4 om 22u.45

It could happen to you Amerikaanse romantische komedie uit 1994 van Andrew Bergman. Charlie Lang is een minzame New Yorkse politieagent, getrouwd met de verwaande en ambitieuze kapster Muriel. Wanneer Charlie in een cafeetje een koffie gaat drinken, maakt hij daar kennis met het ongelukkig uitziende dienstertje Yvonne Biasi. Hij wordt echter dringend opgeroepen en omdat hij geen kleingeld heeft, geeft hij Yvonne zijn loterijbriefje en belooft haar de helft van de winst... Vrij. 8 dec., TV1 om 21u.45

■ Het uitgeversbedrijf Tijd zet zichzelf in de etalage. Midden vorige week hadden al drie van de grootste uitgeversgroepen in Vlaanderen (De Persgroep van o.a. De Morgen, Roularta van o.a. Knack en de VUM van o.a. De Standaard) interesse laten blijken. De eerste twee zouden samen een bod doen, de VUM zoekt partners in o.a. Nederland en Noorwegen. Een derde aanbod komt er van uitgeverij Biblo, die ook de Trends Top-30.000 op de markt brengt. De uitgever van o.m. het succesvolle De Financieel-Economische Tijd (FET) zoekt grotere partners, naar eigen zeggen omdat het bedrijf te klein was geworden om door te groeien. De stijgende vaste kosten vormen daarbij een probleem.

In De Morgen (23 november jl.) werd hardop geanalyseerd: gezien het Vlaams Economisch Verbond de grootste aandeelhouder van de Tijd is, zal een overnemer uit Vlaanderen komen. In het artikel - dat meteen ook maar het testament van de de VUM bezingt - wordt de FET-redactie het 'schrikbeeld' van een fusie met De Standaard voorgehouden. Anderzijds laat de journalist verstaan dat ook de redactie van zijn krant niet echt zit te wachten op een andere kwaliteitskrant in De Persgroep. In de FET zelf werden enkele ex-VEV-topmensen aan het woord gelaten (23 november jl.). Het verwondert haast niet dat die een verkoop van de uitgeverij niet zagen zitten. VEV-voorzitter Jef Roos kreeg ook een forum: „Er is een schaalvergroting nodig. (...) Het bedrijf blijft bestaan, alleen het aandeelhouderschap zal veranderen.”

De weg naar menige integrale fusie is geplaveid met goede en ongetwijfeld oprechte voornemens... Dat besef leeft ook binnen VU-kringen. VU-voorzitter Geert Bourgeois nam 'met bezorgdheid' kennis van het de mogelijke verkoop. Hij ziet de diversiteit en de pluriformiteit in het gedrang komen. „Het zou voor Vlaanderen, vanuit zowel democratisch als informatief oogpunt, een vershraling

zijn mocht de kwalitatieve en inhoudelijke eigenheid van de FET, met een sterke onafhankelijke redactie, verloren gaan. De VU steunt de redactie van de Tijd in haar streven naar onafhankelijkheid (...).” Kamerlid Karel Van Hoorebeke zal de minister van Economische Zaken, Charles Picqué, daarover interpellieren. In zijn interpellatieverzoek argumenteert het Kamerlid dat een verdere concentratie van media in Vlaanderen de diversiteit zal schaden. „Pluriformiteit van informatie is nochtans essentieel in een democratie” aldus Van Hoorebeke. Die wijst er tegelijk op dat „het hier niet gaat om zomaar een consumptiegoed, maar om een drager van informatie.”

■ Over fusies gesproken: in de periode dat Gazet van Antwerpen werd overgenomen door - toen nog Concentra - opperden wij in deze kolommen voorzichtig dat beide kranten waarschijnlijk zouden samenwerken. Nu, enkele jaren later, verschillen beide uitgaven nog nauwelijks. Binnenkort is eenzelfde lot beschoren voor Het Volk en Het Nieuwsblad: beide kranten zouden, volgens een bericht in De Standaard, 'tweelingkranten' moeten worden. Gezien Het Nieuwsblad ook actief én goed doorgedrongen is in Oost- en West-Vlaanderen - waar Het Volk het nog relatief goed doet - zit er voor het gewezen ACV-blad op middellange termijn in het beste geval nog een leven als 'kopblad' in.

■ Bij hoge regelmaat wordt het lot van de zgn. 'politieke Derden' bezegeld. Vorige week was dat in de commissie Media van het Vlaams parlement niet anders. Binnen de commissie was er een meerderheid te vinden voor de afschaffing van deze Derden. Daar is een aantal argumenten voor te vinden zoals de kijkcijfers (een Derden-uitzending die meer dan 100.000 mensen weet te boeien is een succes) en de kwaliteit. Tien straatinterviews en enkele 'talking heads' die het eigen grote gelijk verkondigen: meestal is het weinig boeiende televisie.

Anderzijds: het is voor de politieke partijen zowat de enige mogelijke manier om op het kleine scherm hun mening ongefilterd en 'ongemediatiseerd' te laten overkomen. Het journaal, de actualiteitenmagazines, ... ofschoon zeker deze op de VRT zo neutraal mogelijk zijn, blijft het de redactie die - terecht! - autonoom beslist wie en wat er verschijnt. Maar die redacties willen bekeken worden en - steeds meer - moeten dat ook. Dat leidt onvermijdelijk tot een meer populaire aanpak waarbij het wedstrijdelement

Welke naam dragen binnenkort 'Het Volk' en 'De Financieel-Economische Tijd'?

wordt beklemtoond en het inhoudelijke naar de achtergrond dreigt te verdwijnen. Weinigen zitten te wachten op een goed-bekeken, maar politiek inhoudelijk matig duidingsprogramma. Staats- en fiscale hervormingen, om maar wat te noemen, mogen dan al gortdroge stof zijn, een uiteenzetting daarover wordt best niet beëindigd omdat de SMS'ende, niet-geïnteresseerde kijker dat zo wil... In het huidige politieke klimaat is zoiets niet te verwachten.

En dan is er nog dit: dat Canvas met 'Histories' boeiende reportages kan maken over boeiende mensen is voor een groot deel te danken aan o.m. de politieke derden. Nu hopen veel politici de geschiedenisboeken te halen, het zou niet slecht zijn mocht van de echt belangrijke wél voldoende beeldmateriaal bestaan. In die zin hebben de Derden ook een historische rol.

Als er - zoals vanuit de VRT wordt voorgesteld - een nieuw duidingsmagazine komt ter vervanging van de huidige Derden dan lijkt het ons nuttig dat de beleidsmakers met dit soort overwegingen rekening houden. De ideologische vervlakking wordt best niet totaal!

On Line
met de
Volksunie

www.volksunie.be

BSE (1)

Rundvee eet in de zomer vooral gras en in de winter stoppelgewassen en kuilvoer. Aan hoog productieve dieren werd en wordt krachtvoer op basis van granen toegediend. Maïskuilvoer is ook rijker dan ander kuilvoer omdat de granen (maïskolven) mee de kuil ingaan. De jongste jaren wordt er ook nog vlees- en beendermeel van (meestal) niet door BSE-aangetaste dieren aan toegevoegd.

Los van een mogelijk besmettingsgevaar is er het feit dat vlees- en beendermeel een veel te rijke voeding is voor rundvee.

Algemeen wordt aangenomen dat dit een mede-oorzaak van BSE-aantasting zou kunnen zijn.

In Frankrijk is de toevoeging van vlees- en beendermeel aan het krachtvoer verboden. In eigen land ligt er een gelijkaardig wetsontwerp bij de Raad van State.

De *Boerenbond* gaat daar tegen in. Zogezegd om 'Europa' niet te ontstemmen. Hoewel onze Zuiderburen dit verbod snel hebben uitgevaardigd.

In *De Zevende Dag* van 17 november jl. werd minister Aelvoet over BSE ondervraagd. Deze reageerde met een hele woordenvloed; maar over het vleesmeelverbod werd

zedig gezwegen. De TV-dame, die af en toe scherp uit de hoek kwam, kon daar uiteraard niets (?) van weten. Maar Magda Aelvoet werd verondersteld dit wél te weten, en zweeg hierover.

En toch zou met dit verbod op termijn een van de mogelijke oorzaken van BSE-aantasting kunnen weggewerkt worden...

Weeral een gemiste kans en koren op de BB-molen.

Rik Dedapper,
Geraardsbergen

WEDERWOORD

BSE (2)

Gehoord in het radioprogramma 'De Zuidkant'. De vraag luidde: geef uw eigenzinnige uitleg voor het letterwoord BSE.

Antwoord van een luisteraar: „Boerenbond Sponsort Euthanasie”.

In de wetenschap dat dergelijke 'radio-spelletjes' de bedoeling hebben om goed te klinken, is het mijn overtuiging dat de uitspraak verwoordt wat er bij de bevolking leeft: de link tussen twijfelachtige voedselkwaliteit en de niets-ontziende agro-industrie.

Is het niet tijd dat de VU, gezien haar baanbrekend anti-hormonenwerk, nu weer de draad opneemt in de strijd voor gezond voedsel?

Jan de Laet,
Antwerpen

BSE (3)

Wij klagen hier graag over 'onze' Boerenbond, maar in Duitsland is het al niet veel beter. Nu daar ook dulle koeien werden ontdekt wordt het verbod om te voederen met dier- en beendermeel vanaf deze week ingesteld. Maar wat horen we? De Duitse Boerenbond ziet dat verbod niet zitten en vraagt dat ten minste de voorraden nog zouden mogen worden opgebruikt. Van hypocrisie gesproken! En dat voor Duitsers die de reputatie hebben (hadden?) in alles zo correct te zijn. Omdat de overheid voet bij stuk houdt vraagt de sector nu om het meel te mogen verkopen aan de... cementindustrie!

Begrijp wie kan...

J. Maes,
Leuven

Sluiting van veemarkten

Naast de VU, pleitte de SP bij monde van voorzitter Patrick Janssens voor de sluiting van de veemarkten. Als we minister Aelvoet mogen geloven, kunnen we stellen dat „geen enkele minister gevraagd

heeft de markten te sluiten” op de ministerraad van woensdag 22 november jl. Misschien mag ze wel voor haarzelf spreken en de andere groene ministers, maar de SP reageerde onmiddellijk door te zeggen dat Luc Vanden Bossche dit wél had gedaan! De geloofwaardigheid van Aelvoet en Agalev in dit dossier is helemaal twijfelachtig. Want net zoals in het dossier van dierentransporten zien we een minimaliserende houding van de groene Aelvoet. In het KB van 9 juli 1999 dat de voorwaarden voor de veemarkten vastlegt, stond geen woord over dierenwelzijn! Als minister van Dierenwelzijn hebben we van Aelvoet nog maar weinig gezien.

De VU vraagt aan de regering dat ze onderzoekt hoe het vervoer van boer of vetmester naar het slachthuis tot een direct circuit kan worden gemaakt, met andere woorden, dat men de veemarkten waar mogelijk uitschakelt. Dit gebeurt nu reeds voor de varkenssector. Niemand minder dan de *Boerenbond* – toch een onverdachte getuige in deze zaak – zegt in een persnota van 18 november 2000: „Gelukkig maar dat slechts 25% tot 30% van onze dieren langs de veemarkten moet passeren en dat dit aantal in dalende lijn verloopt. De grote meerderheid van de dieren gaat trouwens vaak onder IVK-bewaking rechtstreeks van de hoeve naar het slachthuis.”

Een onmogelijke zaak is dit dus niet. Deze werkwijze zou overigens goed zijn voor iedereen. De boer zou meer centen krijgen voor zijn product. De dieren zelf zouden er ongetwijfeld beter aan toe zijn. Van de veehandelaars zou men de slechten kunnen uitschakelen en de goeden bewaren, die dan beter zouden functioneren. Ook de verbruiker zou er beter van worden, want het vlees van gestresseerde, laat staan, mishandelde dieren is niet gezond.

Intussen doet de regering niet meer dan wat symptoombestrijding. Het plaatsen van camera's lost weinig op. De huidige camera's hebben de dierenmishandeling niet verholpen. Wanneer vorig jaar Michel Vandenbosch (*Gaia*) in Anderlecht in elkaar werd geslagen, waren de relevante twee minuten 'verdwenen'.

Daarnaast lieten de beelden van kinderen, die dieren aan het mishandelen waren, een sterke indruk na. Wij stellen voor om de kinderen van de markt te halen. We moeten kinderen beschermen tegen het schadelijk effect van het tonen van geweld op dieren, te vergelijken met bannen van porno voor kinderen. Maar, de minister gaat nog een stap verder. Zij wil alle onbevoegden van de markt bannen en enkel nog vervoerders en handelaars toelaten. Dan vragen wij ons af wie

men wil bannen: de lastige pottenkijkers of de dierenbeulen?

Ferdie Willems,
volksvertegenwoordiger

Toevallig?

Na het bezoek dat koning Albert onlangs aan Zwitserland heeft gebracht werd meegedeeld dat de koning in Geneve de top van *Swissair* heeft ontmoet. Dit gebeurde in aanwezigheid van minister Daems (VLD), verantwoordelijk voor

Telecommunicatie, Overheidsbedrijven en Participaties. Een paar dagen later kon men vernemen dat de Zwitsers een grotere participatie in de Raad van Beheer van *Sabena* hadden verworven. Omdat ik nergens gelezen heb of de ontmoeting van de koning meer was dan een beleefdheidsbezoek of een 'gearrangeerde' uitstap vraag ik mij af of er een verband tussen beide bestaat.

Zou het niet nuttig zijn dat een VU&ID-mandataris eens een vraagje stelde over deze ontmoeting?

Paul Buys,
(via e-post)

Vacature

De VU&ID-Kamerfractie zoekt een

UNIVERSITAIR MEDEWERKER VOOR STUDIE- EN BEGELEIDINGSWERK

bij voorkeur met een opleiding jurist, bestuurswetenschappen of politieke en sociale wetenschappen, of ieder ander relevant universitair diploma.

Activiteitsveld: flexibele inzet op federale bevoegdheidssterreinen.

Solliciteren kan door het bezorgen van een uitgebreid curriculum vitae aan de VU&ID-Kamerfractie, ter attentie van mevrouw Frieda Brepoels, fractievoorzitter, Huis van de Parlementsleden, Beyaert-Binnenhof, 1008 Brussel.

Telefoon: 02/549.85.15. Fax : 02/549.88.03. E-post : VU.deKamer@skynet.be

De familiezaak met traditie
sedert 1910

Marleen en Annemie Pauwels
Oude Brugstraat 16
9200 (Schoonaarde)
Dendermonde
Tel. 052/42.32.46

Afhalen van palinggerechten mogelijk

Openingsuren: van maandag tot en met donderdag:
12 uur tot 14.30 uur - 18 uur tot 21.30 uur
Zaterdag: 18 uur tot 22 uur
Zondag: 12 uur 21.30 uur
Verlofperiode: de maand december

15

VLAAMS-
NATIONAAL
WEEKBLAD

Hoofdredacteur:
Maurits Van Liedekerke

Redacteurs:
Geert Vranken

Secretariaat:
Hilde De Leeuw

Alle stortingen van abonnementen en redactie op rekeningnummer 435-0272161-59 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel.
Tel. 02/219.49.30 - Fax 02/219.97.25
E-mail: redactie@vpri.be

Jaarabonnement 1.800 fr.
Los nummer 35 fr.
Dit nummer werd dinsdag j.l. om 14u. afgesloten.

Verantwoordelijk uitgever:

Geert Bourgeois
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Lid van de Unie
van de Uitgevers van
de Periodieke Pers

Gezocht

Ik hou van Vlaanderen maar droom van Zuid-Afrika en de Zuid-Afrikaanse taal. Zoek een avontuurlijke sportieve vrouwelijke reisgenote (± 48 jaar) voor de 2de helft van februari 2001, voor bezoek aan de Tuinroute. GSM: 0476/40.48.21.

Met 'Kunstschaten uit Egypte' pakt het Davidsfonds
 andermaal uit met een prestigieuze kunstuitleg.
 Dit keer is ze gewijd aan de Oud-Egyptische beschaving.
 Om diverse redenen is dit nieuwe boek werkelijk
 spectaculair. Maar de boekenmarkt biedt nog meer
 Egyptisch'...

♦ UITSMIJTER ♦

'Kunstschaten uit Egypte', in 1998 voor het eerst uitgegeven in Italië, is samengesteld door *Francesco Tiradritti* en fotograaf *Araldo De Luca*. Tiradritti verzorgde de redactie van deze monumentale studie. Als Egyptoloog is hij verbonden aan het Archeologisch Museum van Milaan. Hij is tevens directeur van de Italiaanse archeologische missie, die opgravingen uitvoert in het graf van Harwa in Luxor. De Luca geniet wereldwijd grote bekendheid als kunstfotograaf. In zijn specialisme, het fotograferen van sculpturen en juwelen, behoort hij tot de absolute wereldtop.

VOLLEDIG OVERZICHT

De Vlaamse egyptologe *Marleen Reynders* stond in voor de Nederlandstalige bewerking. Zij is lic. Musicologie en Egyptologie en is als assistente werkzaam aan de afdeling Egyptologie van de KU Leuven. Momenteel bereidt ze een doctoraal proefschrift voor over muziek in het Oude Egypte. Om deze Davidsfonds-uitgave iets overzichtelijker te maken bracht ze alle dynastieën samen op een tijdslijn. Ze situeerde hen ook geografisch op de landkaart van Egypte.

Dit prachtige kijk- en leesboek geeft een volledig overzicht van de hele beschavingsevolutie, van het allereerste begin tot het uiteindelijke verval tijdens de Romeinse periode, telkens met de wetenschappelijk verantwoorde historische, socio-economische en culturele achtergronden.

Dit alles wordt geïllustreerd middels meer dan vijfhonderd verbluffende foto's van kunstobjecten van een ongeëvenaarde artistieke waarde. Al deze museumstukken werden zorgvuldig geselecteerd en op kwalitatief hoogstaande wijze fotografisch vastgelegd. Voor de allereerste keer kreeg een fotograaf de toelating van het Nationaal Museum te Cairo om de stukken uit de toonkasten te halen en werkelijk vanuit alle invalshoeken te fotograferen.

De Luca spendeerde ruim zes maanden aan het maken van de opnamen in het museum zelf. Hij legde maskers, sieraden, keramiek, beeldhouwwerken en terracottabeeldjes vanuit diverse oogpunten vast en zoomde in op verrassende, maar lang verborgen gebleven details. Nooit eerder konden op zulke directe en indringende wijze essentiële karakteristieken in gebruikt materiaal en in het artistiek concept zo precies worden vastgelegd. Met de technische mogelijkheden van de actuele fotografie en typografische weergave worden wij in dit boek tot authentieke ooggetuigen van het dagelijkse leven van vergoddelijke farao's en tot dienaars in de beleving van een myste-

rieuze en verfijnde religieuze beleving.

HOOGSTAAND...

De Oud-Egyptische cultuur laat niemand onberoerd. De mummies van farao's blijven de wetenschap voor raadsels en verrassingen plaatsen, complexe religieuze tradities hebben nog steeds niet al hun geheimen prijsgegeven en de artistieke expressies van de Oud-Egyptenaren blijven verbazen door zowel hun monumentaliteit als door hun artistiek en technisch raffinement.

met de resten van meer dan tweeduizend graven met rijke giften. De geschiedenis eindigt bij de Romeinse bezetting van Egypte. Uiterst interessant is ook het eerste hoofdstuk met de uitvoerige schets van de geschiedenis van het Egyptische Museum in Cairo en de totstandkoming van haar kunstcollectie.

...HEBBEDING

Bij het bekijken en bestuderen van die uitgebreide kunstschaten mag nooit uit het oog verloren worden dat de Oud-

kenmerken, maar ook informatie over hun vondstomstandigheden, hun concrete functie en hun uiteindelijke interpretatie. Dit betekent dat in dit boek zowel de tekst als de fotografische kleurenafbelding uitgroeien tot een bijzondere eenheid van hoogstaande wetenschappelijke vorsching en artistiek-esthetische voorstelling. Dit is een boek dat de belangstelling van de wetenschappelijke specialist en deskundige kunstliefhebber ver overstijgt. Het is een cultureel hebbeding voor iedereen met een gezonde dosis intellectueel vermogen en culturele belangstelling.

Dirk Stappaerts

Egypte uit de toonkast gehaald

In 'Kunstschaten uit Egypte' geven gerenommeerde Egypte-deskundigen een volledig en chronologisch overzicht van de elkaar opvolgende dynastieën. Dat verhaal begint bij de Nagada-cultuur (genoemd naar een site in Opper-Egypte),

Egyptische kunst steeds een reflectie is van de metafysische en religieuze denkwereld van de toenmalige Egyptenaren. De respectieve beschrijvingen van alle afgebeelde kunstobjecten bevatten niet alleen de beschrijving van hun uiterlijke

⇒ *Kunstschaten uit Egypte. Francesco Tiradritti & Araldo De Luca. Nederlandstalige bewerking: Marleen Reynders. Uitg. Davidsfonds - Leuven. 2000. 416 blz., 2.980 fr.*

16

Toetanchamon & Co

Is de bovenstaande uitgave over het Egypte van de farao's een echt geschenkboek? Dat wil niet zeggen dat je geen goedkopere uitgaven over hetzelfde onderwerp ten geschenke kan geven! Wie het rijke aanbod overschouwt kan niet anders dan besluiten dat deze oude cultuur ook twee millennia na haar einde nog altijd springlevend is. De meest tot de verbeelding sprekende figuren uit het Oude Egypte zijn ongetwijfeld *Toetanchamon* en *Cleopatra*. Hun beide verhalen gaven aanleiding tot menig (spook)verhaal en kunnen ook nu nog boeien. Bij *Tirion* verscheen van *Philippe Vandenberg* 'Toetanchamon. De vergeten farao die het gezicht van Egypte werd' (595 fr.). Het werk doet het verhaal van de vondst van het intacte graf van de jonge heerser van Egypte. Meer nog dan een levensbeschrijving te willen zijn van de farao, verhaalt Vandenberg over de zoektocht naar diens laatste onderkomen. *Howard Carter* en zijn team zorgden voor een waargebeurd woestijnavontuur met een hoog *Indiana Jones*-gehalte. Een aantal mysterieuze sterfgevallen na de blootlegging van het graf zorgt ook nu nog, bijna een eeuw na de vondst, voor de wildste speculaties over 'de vloek van de farao'. Bij dezelfde uitgever verscheen dit jaar ook 'Toetankhamon. Leven en dood van een kind-koning'. Het boek is een vertaling van het werk van egyptologe *Christine El Mahdy* (995 fr.). Die gaat op zoek naar de echte farao. Daarbij

vraagt ze zich onder meer af of de jongeling wel zo geweldloos aan zijn einde kwam en waarom hij in het geheim werd begraven. Meer nog dan Toetanchamon blijft *Cleopatra* in de belangstelling. Deze uit intriges opgetrokken dame maakte niet alleen zichzelf maar ook *Liz Taylor* onsterfelijk. Ook in stripreeksen als *Asterix* en *Alex* is ze een graag geziene figurante. Enkele jaren voor de eeuwwisseling beheerste ze voor even, maar wel opnieuw het wereldnieuws: een team wetenschappers annex schattenzoekers had de resten van het oude Alexandrië in zee weten te lokaliseren en daar verbleef ook deze mannenverslindster avant-la-lettre. Over haar en de zoektocht naar haar paleizen verscheen een erg boeiend - zowel inzake tekst als inzake illustraties en aanpak - boek met de titel 'Het paleis van Cleopatra. Speurtocht naar een legende' (*Tirion*, 1.490 fr.). Dit bijzonder informatief en hanteerbaar werk van *Laura Foreman* bevat niet alleen de 'klassieke' prentjes van de al even 'klassieke' potscherven uit de Oudheid, maar ook zeer actuele, indrukwekkende onderwaterfoto's van steden die alleen nog in het collectieve geheugen een stratenplan hadden.

In de hitparade van BE's haalt ze het niet bij *Cleopatra*, maar ook *Nefertete* is 'a household name' wanneer het erom gaat het oude Nijl-land wat meer allure te geven. Opnieuw *Philippe Vandenberg* schreef hierover een biografie en wel in een reeks waar-

in eerder ook al *Ramses II* zijn opwachting had gemaakt. 'Nefertete. De schoonheid die opdoemt. Koningin van wereldallure' (*Tirion*, 595 fr.) is een degelijke, goed leesbare biografie.

Van de hand van *Nicholas Reeves* en *Richard H. Wilkinson* verscheen bij *Bosch & Keuning* 'Dal der koningen - Graftomben en schatten van de grootste farao's' (1.590 fr.). In dit 'Dal der koningen' vonden naast Toetanchamon nog zo'n 80 andere farao's hun laatste rustplaats. Middels fraaie foto's, tal van schema's en overzichtelijke kaderstukken en tabellen neemt dit werk u mee op ontdekkingsstocht door 's werelds meest bezochte dal. Nog bij *Bosch & Keuning* verscheen 'Het oude Egypte - Leven, mythen en kunst' (995 fr.) en kijk- en leesboek dat op een fraaie, gepopulariseerde manier een overzicht geeft van de interessantste stukjes Egyptische oudheid. In deze reeks verschenen overigens soortgelijke werken over 'De Maya's' en 'Tibet'.

Sluiten we af met een Egyptische smaakmaker. 'Aan tafel met de farao's - Unieke en smakelijke recepten uit het Oude Egypte om zelf te bereiden' (*Tirion*, 498 fr.) bevat een 40-tal recepten waarmee de handige kok een heus menu kan samenstellen. Vanzelfsprekend zijn ze vergezeld van informatie over de historische achtergrond van de keuken van de Egyptenaren van 2000 jaren geleden.

(gv)